

महाराष्ट्र विधानपरिषद

दुसरे अधिवेशन, २०१५

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

गुरुवार, दिनांक २३ जुलै, २०१५ / श्रावण १, १९३७ (शके)

- (१) महसूल, पूर्णवसन व मदत कार्य, भूकंप पुनर्वसन, अल्पसंख्यांक विकास आणि औकाफ, कृषी आणि फलोत्पादन, पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री
- (२) परिवहन मंत्री
- (३) ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्री
- यांचे प्रभारी विभाग

प्रश्नांची एकूण संख्या - ८१

राज्यातील सर्व जिल्ह्यात अल्पसंख्यांक समाजातील मुलींसाठी वसतिगृह बांधण्याबाबत

- (१) * ७८८८ श्री.खवाजा बेग, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) राज्यात सर्व जिल्ह्यात अल्पसंख्यांक समाजातील मुलींसाठी वसतिगृह बांधण्याचा शासन निर्णय क्र.अ.वि.वि.२००९/प्र.क्र.१५/का ८, दिनांक २ मार्च २०१५ नुसार निर्णय घेण्यात आला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आतापर्यंत किती जिल्ह्यामध्ये वसतिगृहे पूर्ण करण्यात आली आहेत,
- (३) तसेच किती वसतिगृहाची कामे अपूर्ण आहेत व ती पूर्ण करण्याबाबत कोणती तातडीची कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (४) याबाबत अद्याप कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) नाही.

अल्पसंख्यांक समाजातील मुलींसाठी प्रत्येक जिल्ह्यात वसतीगृह बांधण्यास दि.२.३.२०१० च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. तसेच राज्यातील विद्यापीठांचा जागेवर अल्पसंख्यांक मुलींसाठी वसतीगृह सुरु करणेसंदर्भात शासन निर्णय दि. २०.१२.२०११ रोजी निर्गमित करण्यात आला आहे.

(२) व (३) दिनांक २ मार्च, २०१० व दिनांक २० डिसेंबर, २०११ रोजीच्या शासन निर्णयास अनुसरून आतापर्यंत एकूण २० जिल्ह्यात वसतीगृह बांधण्याकरिता निधी व मान्यता देण्यात आली आहे. त्यापैकी ९ वसतीगृहाचे बांधकाम पूर्ण झाले आहे. उर्वरित वसतीगृहांचे बांधकाम सुरु आहेत. त्याकरिता संबंधित वसतीगृहास आवश्यक तो निधी टप्प्याटप्प्याने देण्यात आला आहे. तसेच कामे पूर्ण होण्याकरिता जस जशी कामे पूर्ण होतील तस तसा निधी देण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ता.वाडा (जि.पालघर) येथील शेततळ्याच्या कामात
लाखी रुपयांचा झालेला गैरव्यवहार**

(२) * ६८०५ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ता.वाडा (जि.पालघर) येथे शेततळे खोदण्यात लाखी रुपयांचा गैरव्यवहार झाल्याची धक्कादायक बाब माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यानच्या पहिल्याच आठवड्यात उघडकीस आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने याची चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्याअनुषंगाने दोषीविरुद्ध शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, होत असलेल्या विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मौजे चिमणा बागापूर (ता.बाभुळगाव, जि.यवतमाळ) येथील ८० वर्षीय शेतकऱ्यांने
वीज चोरीच्या खोट्या आरोपामुळे आत्महत्या केल्याबाबत**

- (३) * ६६७६ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) वीज चोरीच्या खोट्या आरोपामुळे मौजे चिमणा बागापूर, ता.बाभुळगाव, जि.यवतमाळ येथील अमरजाज मनियार या ८० वर्षीय शेतकऱ्यांने आत्महत्या केल्याची घटना दिनांक ०४ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास घडली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर शेतकऱ्याने बंद रोहित्र सुरु करण्यासाठी केलेल्या प्रयत्नातून महावितरण कंपनीच्या अधिकाऱ्यांना दोषी ठरवून दंड ठोठावण्यात आला होता, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, दंड ठोठावल्यामुळे त्याचा बदला म्हणून सदर मयत शेतकऱ्याविरूद्ध महावितरण कंपनीच्या अधिकाऱ्यांनी वीज चोरीचा खोटा आरोप केला व त्यामुळेच सदर शेतकऱ्याने आत्महत्या केली, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीनुसार शेतकऱ्याच्या आत्महत्येस कारणीभूत ठरल्याबद्दल महावितरण कंपनीच्या अधिकाऱ्यांवर काय कारवाई करण्यात आली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे अंशतः खरे आहे. श्री.ए.एस. मनियार यांनी दाखल केलेल्या नुकसान भरपाई प्रकरणी ग्राहक निवारण मंच (Complaint No.१८८/२०१४) यांनी विज वितरण कंपनीला नादुरुस्त रोहित्र उशीरा बदलल्यामुळे रु. २०००/- नुकसान भरपाई म्हणून सदर ग्राहकांच्या येणाऱ्या बिलात समायोजित करण्याचे आदेश दिले.

(३) हे खरे नाही.

(४) होय.

(५) सदर प्रकरणांमध्ये उपकार्यकारी अभियंता, बाभुळगाव उपविभाग तसेच सहायक अभियंता बाभुळगाव शहर वितरण केंद्र यांना वीज बिलाचे चुकीचे निर्धारण केल्यामुळे निलंबित करण्यात आले. तसेच सदर प्रकरणी महावितरणाच्या अधिकाऱ्यांवर कार्यवाही करण्यात दिरंगाई करणाऱ्या तत्कालीन अधीक्षक अभियंता यांच्यावर सुध्दा निलंबनासारखी कठोर कारवाई करण्यात आली असून पुढील चौकशी करण्यात येत आहे.

राज्यात गत हंगामातील कापूस व धान पिकांच्या नुकसानीची
शेतकऱ्यांना मदत मिळणेबाबत

(४) * ७८५९ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.खवाजा बेग, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अनिल भोसले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.राजेंद्र जैन, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात गत हंगामात कापूस व धान पिकाचे नुकसान झाले त्या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्यानुसार मदत देणेबाबत शासनाने आतापर्यंत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) नाही.

तथापि राज्यात खरीप हंगाम २०१४ मधील ५० पैशापेक्षा कमी पैसेवारी आलेल्या बाधित शेतकऱ्यांना मदत देण्यासाठी शासन पत्र दिनांक ५.१.२०१५ अन्वये केंद्र शासनाकडे रुपये ६०१३.२८ कोटी इतक्या रकमेचे मदतीचे जापन पाठविण्यात आले होते.

खरीप हंगाम २०१४ मधील ५० पैशापेक्षा कमी पैसेवारी आलेल्या बाधित शेतकऱ्यांना मदत वाटपासाठी शासन निर्णय दिनांक ७.१.२०१५ अन्वये रुपये २००० कोटी, शासन निर्णय २.२.२०१५ अन्वये रुपये २००० कोटी व दिनांक ८.७.२०१५ च्या शासन निर्णयान्वये ४०२.७३ कोटी असे एकूण रुपये ४४०२.७३ कोटींचे अनुदान उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहे.

तसेच राज्यात रब्बी हंगाम सन २०१४-१५ मधील ५० पैशापेक्षा कमी पैसेवारी आलेल्या बाधित शेतकऱ्यांना मदत वाटपासाठी शासन निर्णय दिनांक २१.५.२०१५ अन्वये रुपये ३६४.२७ कोटी इतक्या निधी (Input Subsidy) उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

यामध्ये कापूस, धान व विविध पिकांचा समावेश असून मदत वाटपाची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वीज निर्मितीकरीता कोळसा खाणी महाराष्ट्रात राहण्याबाबत

(५) * ७९६३ अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.खवाजा बेग, श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.राजेंद्र मुळक, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यामध्ये कोळशाच्या तुटवड्यामुळे वीज निर्मिती करण्यामध्ये अडचणी येत असून महानिर्मितीने कोराडी, भुसावळ, चंद्रपूर व परळी येथील चार संच बंद करण्यासाठी वीज नियामक आयोगाकडे परवानगी मागितली असल्याचे माहे मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) ऑनलाईन खान वाटपात महाजनकोने सहभाग न नोंदविल्यामुळे चंद्रपूर जिल्ह्यातील बराज येथील खान महाजनको ऐवजी कर्नाटकच्या के.पी.सी.एल.ला वितरीत करण्यात आल्याचे माहे एप्रिल-मे, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून राज्यातील महानिर्मितीच्या वीज केंद्रांमधील कोळसा टंचाई दुर करण्यासाठी शासनमार्फत कोणती तातडीची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, महाराष्ट्र राज्यात वीज निर्मितीकरीता कोळसा खाणी महाराष्ट्रात राहल्यात यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) असल्यास, राज्यातून येणारा कोळसा वीज निर्मितीकरिता अपुरा पडत असल्याने बाहेर देशातून कोळसा मागविण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, सन २०१३-२०१४-२०१५ ह्या वर्षात किती बाहेरील कोळसा मागविण्यात आला आहे,

(७) असल्यास, देशातील व देशाबाहेरील कोळशांच्या किंमतीत फरक किती आहे,

(८) सन २०१५ मध्ये किती बाहेरील कोळसा मागविण्यात आला व येणार आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे.

कोळशाच्या तुटवड्यामुळे महानिर्मिती कंपनीने जानेवारी, २०१५ मध्ये सदर संच तात्पुरत्या स्वरूपात बंद ठेवण्यासाठी, राज्य वीज नियामक आयोगाकडे परवानगी मागितली होती.

(२) नाही.

(३) भारत सरकारच्या कोळसा मंत्रालयाने सुरू केलेल्या कोळसा खाण पुर्नआवंटन प्रक्रियेनुसार, महानिर्मिती कंपनीने मे.एम.एस.टी.सी. (भारत सरकारचा उपक्रम) च्या पोर्टलवर खालीलप्रमाणे कोळसा खाणी मिळणेबाबत अर्ज केला होता.

१. बरांज-1, II,III,IV, मनोरा दीप व किलोनी कोल ब्लॉक (महाराष्ट्र)
२. गारे पाल्मा-सेक्टर-१ (छत्तीसगड)
३. गारे पाल्मा-सेक्टर-२ (छत्तीसगड)
४. गारे पाल्मा-सेक्टर-३ (छत्तीसगड)
५. चेंदीपाडा व चेंदीपाडा-२ (ओडीसा)

केंद्रीय कोळसा मंत्रालयाकडून महानिर्मिती कंपनीला वरील खाणीपैकी गारे पाल्मा सेक्टर-२ ही कोळसा खाण आवंटीत करण्यात आली.

(४) मा.मुख्यमंत्री व मा.ऊर्जामंत्री यांच्या स्तरावरून मा.केंद्रीय ऊर्जा मंत्री, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांना महाराष्ट्रातील बरांज- I, II, III, IV, मनोरा दीप व किलोनी या कोळसा खाणी आवंटीत करण्याबाबत विनंती करण्यात आली होती.

(५) होय,

(६) बाहेरील देशातून सन २०१३-२०१४ मध्ये २९,९२,००० मे.टन व सन २०१४-२०१५ मध्ये १९,३३,८०० मे.टन कोळसा खरेदी करण्यात आला.

(७) सन २०१३-२०१४ मध्ये आयातील कोळशाचा सरासरी प्रति मे.टन दर रुपये ५१८९.९९ व देशी कोळशाचा सरासरी प्रति मे.टन दर रुपये २६०७.९८ असा आहे. तसेच सन २०१४-२०१५ मध्ये आयातील कोळशाचा सरासरी प्रति मे.टन दर रुपये ६२२१.५३ व देशी कोळशाचा सरासरी प्रति मे.टन दर रुपये २७२३.१७ इतका आहे.

(८) सन २०१५-२०१६ साठी २.७ दशलक्ष मे.टन कोळशासाठी निविदा काढण्यात आली असून याची निविदा प्रक्रिया चालू आहे.

राज्यातील मुस्लिम समाजास आरक्षण देण्याबाबत

(६) * ७२४९ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक २६६८ ला दिनांक २४ मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात:

सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मुस्लिम समाजास आरक्षण देण्याबाबत अॅड. जनरल यांचे मार्गदर्शन घेऊन आरक्षण देण्यात येईल, अशी घोषणा मा. मुख्यमंत्री महोदयांनी माहे डिसेंबर, २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुस्लिमांना आरक्षण देण्यासाठी अॅड जनरल यांचे मार्गदर्शन घेऊन त्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली आहे काय,

- (३) तसेच, या समाजास जाणीवपूर्वक डावलण्याचा प्रकार केल्याने राज्यभरातील मुस्लिम समाजात निर्माण झालेली असंतोषाची भावना दूर करण्यासाठी शासन स्तरावरून कोणती उपाय योजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, मुस्लिमांना आरक्षण देण्यास होत असलेल्या विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय

(२) सामान्य प्रशासन विभाग, दि. ९ जुलै, २०१४ रोजीच्या अध्यादेशाद्वारे मुस्लिम समाजासाठी दिलेल्या ५% आरक्षणाचे दिनांक २३/१२/२०१४ पर्यंत कायदयात रूपांतर न झाल्याने, उपरोक्त अध्यादेश व्यपगत झाला, तरीही अँड जनरल यांच्या मार्गदर्शनाप्रमाणे उक्त कालावधीतील शासकीय अनुदानित शैक्षणिक संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी व शासकीय सेवेतील भरतीसाठी दिलेले आरक्षण अबाधित ठेवण्यात आले आहे.

(३) व (४) बाबत नमूद करण्यात येते की, या प्रकरणी मा. उच्च न्यायालयात दाखल झालेल्या याचिकांमुळे सदर प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. मा. उच्च न्यायालयाचा अंतिम निर्णय झाल्यावर तो विचारात घेऊन पुढील आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल.

**राजापूर (जि.रत्नागिरी) शहरासह ग्रामीण भागातील गंजलेले
खांब आणि विद्युत वाहिन्या बदलण्याबाबत**

(७) * ७१९३ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राजापूर शहरासह ग्रामीण भागातील गंजलेले खांब आणि विद्युत वाहिन्या बदलण्याबाबत महावितरण कंपनीकडून वरिष्ठ पातळीवरून निविदा काढून ती मंजूर झालेली असतानाही या कामाचा ठेका घेणारा ठेकेदार अद्याप कामच सुरु करित नसल्याने पावसाळ्यात राजापूर तालुक्यात अंधाराचे साम्राज्य पसरले जाणार असल्याचे माहे एप्रिल २०१५ दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने चौकशी करून संबंधित ठेकेदारावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

सदर ठेकेदाराने फेब्रुवारी, २०१५ पासून काम चालू केले असून, आतापर्यंत ११० पोल बदलण्याचे काम पूर्ण केले असून, २९० पोल वाहतूक करण्यात आलेले आहेत. उर्वरित काम लवकरात लवकर पूर्ण करण्यासाठी, संबंधित विभागाकडून पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोवंश हत्या बंदीमुळे निर्माण झालेल्या भाकड जनावरांच्या
देखभाल व चाऱ्यांच्या प्रश्नांबाबत**

(८) * ७६८५ श्री.कपिल पाटील, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय पशुसंवर्धन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात गोवंश हत्याबंदी कायदा अंमलात आल्यानंतर भाकड जनावरांची ऐन दुष्काळाच्या काळात देखभाल करणे व चाऱ्यांच्या प्रश्नामुळे मोठ्या प्रमाणावर जनावरांचे मृत्यू होत आहेत तसेच जनावरे मोकाट सोडण्यात आले असतांना शेतीचेही मोठ्या प्रमाणात नुकसान होत असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील शेतकऱ्यांची शेती उत्पादकता वाढविण्यासाठी राज्यात गोवंश रक्ष महामंडळाची निर्मिती करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे ही खरे आहे काय

(३) असल्यास, शेतकऱ्यांना दुभती व भाकड जनावरे सांभाळण्यासाठी विशेष भत्ता देण्याबाबत तसेच, जनावरांच्या पालन पोषणासाठी गोशाळा उभारण्यात येणार आहे काय,

(४) असल्यास, गोशाळा उभारणीसाठी कोणती तातडीची उपाययोजना करण्यात आली आहे वा येत आहे,

(५) तसेच शेतकऱ्यांना आर्थिक संकटातून सोडविण्याची कोणती उपाययोजना केली आहे,

(६) अद्याप, याबाबत कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास त्यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

राज्यात गोवंश हत्याबंदी कायदा अंमलात आल्यानंतर व दुष्काळामुळे चा-या प्रश्नांमुळे मोठ्या प्रमाणात जनावरांचे मृत्यु होत आहेत तसेच जनावरे मोकाट सोडण्यात आले असतांना शेतीचेही मोठ्या प्रमाणात नुकसान होत असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले नाही.

(२) ते (५) सदर बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोनशेत (ता.शहापूर, जि.ठाणे) या आदिवासी गावात

वीज पुरवठ्याची सोय करण्याबाबत

(९) * ६८७४ श्री.जगन्नाथ शिंदे, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.राहुल नार्वेकर, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोनशेत (ता.शहापूर, जि.ठाणे) या आदिवासी गावात आजमितीस वीज पुरवठ्याची कोणतीही सोय करण्यात आलेली नसल्याने मागील ४० वर्षांपासून सदरहू सोनशेत गाव अंधारात आहे, हे खरे आहे काय,

(२) सदरहू गावात विनाविलंब वीज पुरवठा करण्यात यावा म्हणून तेथील ग्रामपंचायतीने मागील अनेक वर्षांपासून सातत्याने वीज वितरण कंपनी, शहापूर, कार्यकारी अभियंता, महावितरण, ठाणे, मा.ऊर्जा मंत्री, मा.पालकमंत्री ठाणे जिल्हा आदींकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदरहू गावास वीज पुरवठा करण्यास विलंब होण्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, ४० वर्षे होऊनही आदिवासी गावात अजूनही विद्युत पुरवठा देण्यास टाळाटाळ करणाऱ्या महावितरणाचे अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) सदरहू सोनशेत गावात विनाविलंब वीज पुरवठा होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती ठोस कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही. सोनशेत हे शहापूर तालुक्यातील गाव नसून अतिदुर्गम आदिवासी पाडा आहे व त्याचा विद्युत पुरवठा सुरू करण्यात आलेला आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) सदरहु सोनशेत पाड्याच्या ग्रामस्थांनी राजीव गांधी ग्रामीण विद्युतीकरण योजनेअंतर्गत विद्युत मागणी अर्ज केला होता. सोनशेत पाडा हा शहापुर तालुक्यातील अतिदुर्गम पाडा असून पाड्याची जागा ही वनविभागाच्या अखत्यारित येत असल्यामुळे काम करण्यास अडथळे येत असल्याने विलंब झाला व सदर योजने अंतर्गत काम प्रलंबित राहिले.

(४) सोनशेत आदिवासी पाड्याचे विद्युतीकरण राजीव गांधी ग्रामीण विद्युतीकरण योजनेअंतर्गत होऊ न शकल्याने सोनशेत पाड्याचे विद्युतीकरणाचे अंदाजपत्रकानुसार उच्चदाब व लघुदाब वाहिनी आणि रोहित्र डी.पीचे काम पुर्ण होऊन नविन रोहित्र बसवून विद्युत पुरवठा चालू करण्यात आलेला आहे. या पाड्यासाठी विज पुरवठा देण्याकरीता कोणतीही टाळाटाळ करण्यात आलेली नाही.

(५) जिल्हा वार्षिक नियोजन समिती योजने अंतर्गत सोनशेत पाड्याचे विद्युतीकरणाचे अंदाजपत्रकानुसार उच्चदाब व लघुदाब वाहिनी आणि रोहित्र डी.पीचे काम पुर्ण करून व रोहित्र बसवून सोनशेत पाड्यातील विज ग्राहकांचा विद्युत पुरवठा चालू करण्यात आलेला आहे.

जैतापूर (जि.रत्नागिरी) येथील अणुऊर्जा प्रकल्पाबाबत

(१०) * ८१८३ श्रीमती दिप्ती चवधरी, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.राजेंद्र मुळक, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील विजेची कमतरता विचारात घेऊन केंद्र शासनाच्या माध्यमातून जैतापूर (जि.रत्नागिरी) येथे अणु ऊर्जा प्रकल्प उभारण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय

(२) असल्यास, राज्यात जैतापूर अणुऊर्जा हा महत्वांक्षी प्रकल्पाला केंद्र शासनाने मंजूरी दिली असून हा प्रकल्प त्वरीत पुर्ण करून कार्यान्वीत करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) केंद्र शासनाने जैतापूर प्रकल्पाला मान्यता दिल्याने जैतापूर अणुऊर्जा प्रकल्प हटाव अशी घोषणा देत शेकडो मच्छिमारांनी तसेच शेतकरी, स्थानिक रहिवाशी व लोकप्रतिनिधींनी सदर प्रकल्प बंद करण्याची मागणी माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, प्रस्तावित अणुऊर्जा प्रकल्पातील प्रदुषित पाणी सुमारे २.२ किलोमीटर लांबीच्या पाईपलाईनने समुद्रात सोडण्यात येणार असल्याने त्याचा परिणाम मत्स्य व्यवसायावर होणार असून मच्छिमारांचे उपजिविकेचे साधन नष्ट होणार आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, जैतापूर अणुऊर्जा प्रकल्प कार्यान्वित केल्यास शासनाने मच्छिमारांच्या तसेच शेतकऱ्यांच्या उदरनिर्वाह व पुनर्वसनाबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) असल्यास, जैतापूर अणुऊर्जा प्रकल्प राबविण्यासंदर्भात कोण-कोणत्या अडचणी आलेल्या आहेत व त्या दूर करण्यासाठी शासनाकडून कोणते प्रयत्न करण्यात आले आहेत अथवा येत आहेत,
- (७) असल्यास, जैतापूर अणुऊर्जा प्रकल्पाची सद्यस्थिती काय आहे,
- (८) असल्यास, भूसंपादन व पर्यावरण विभागांची याबाबतीत भूमिका काय आहे,
- (९) असल्यास, जैतापूर भागातील जनतेच्या संरक्षणाकरिता कोणती पावले केंद्र शासन उचलणार आहे व याबाबत राज्य शासनाची हमी व धोरण काय आहे,
- (१०) असल्यास, सदर प्रकल्पासाठी ज्या शेतकऱ्यांची शेतजमीन प्रकल्पाखाली जाणार आहे त्या शेतकऱ्यांचे पुनर्वसन/भरपाई कशा पध्दतीने करण्यात येणार आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय.

(२) होय.

(३) साखरी नाटे येथील मच्छिमारांनी दि. २९.५.२०१५ रोजी समुद्रात मच्छिमार बोटीद्वारे रॅली काढून जैतापूर प्रकल्प रद्द करण्याबाबत घोषणा केल्या होत्या.

(४) सेंट्रल वॉटर अँड पॉवर रिसर्च स्टेशन पुणे व नॅशनल एन्व्हायरमेंट इंजिनिअरींग रिसर्च इन्सिट्यूट नागपूर, या संस्थाने केलेल्या पाहणीनुसार सदर प्रकल्पातील पाणी समुद्रात सोडल्याने समुद्रातील पाण्याचे जास्तीत जास्त तापमान ४.५ अंश सेल्सिअसने वाढणार असून, त्यामुळे मत्स्य जीवनावर परिणाम होणार नाही.

(५) सदर प्रकल्पाबाबत महाराष्ट्र शासन व न्युक्लिअर पॉवर कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया यांच्यामध्ये झालेल्या पुनर्वसन योजना करारानुसार, कार्यवाही करण्यात येणार आहे. सदर करारत मच्छिमारांचा समावेश नाही.

(६) प्रकल्पाच्या विरोधात वेगवेगळ्या प्रकारची आंदोलन झालेली आहेत या संदर्भात संबंधिता विरुद्ध गुन्हे दाखल करण्यात आले असून काही प्रकरणी आंदोलकांना अटक करण्यात आली आहे.

(७) सदर प्रकल्पाच्या भूसंपादनाची कामे पूर्ण झाली आहेत. तसेच, प्रकल्पाच्या संरक्षक भिंतीचे काम पूर्ण झाले आहे.

(८) जानेवारी २०१० मध्ये भूसंपादनाची कार्यवाही पूर्ण झालेली आहे. एम.ओ.ई.एफ. नवी दिल्ली यांनी सदर प्रकल्पासाठी पर्यावरण विषयक परवानगी दिनांक २६.११.२०१० रोजी दिलेली आहे.

(९) सदर प्रकल्प केंद्रशासना मार्फत उभारण्यात येत असल्याने ही बाब त्यांचेशी संबंधीत आहे. तथापि, याबाबत केंद्र शासनास पुरक/सहाय्यकारी भूमिका राज्य शासनाची राहिल.

(१०) सदर प्रकल्पासाठी ज्या खातेदारांची जमीन संपादन करण्यात आली. त्यांना भूसंपादन कायद्यानुसार देय भूसंपादन मोबदला व प्रती हेक्टर रुपये २२.५० लाख सानुग्रह अनुदान या प्रमाणे जमीनीचा मोबदला देण्यात आला आहे. तसेच महाराष्ट्र शासन व प्रकल्प संस्था (न्यक्विलअर पॉवर कॉर्पोरेशन ऑफ इंडिया लि.) यांच्यामध्ये झालेल्या पुनर्वसन योजना करारानुसार प्रकल्प ग्रस्त कुंटूबातील एका व्यक्तीस प्रकल्पामध्ये कायमस्वरूपी नोकरी किंवा ५ लाख रुपये लाभ देणेबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

खामगांव (जि.बुलढाणा) येथील तहसील कार्यालयातून गारपीट ग्रस्त शेतकऱ्यांना अद्यापपर्यंत शासनाची मदत न मिळाल्याबाबत

(११) * ८१५८ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खामगांव (जि.बुलढाणा) येथे सन २०१४-२०१५ मध्ये अतिवृष्टी व गारपीटीमुळे शेतकऱ्यांच्या पिकांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाईपोटी शासनाने जाहीर केलेल्या पॅकेज नुसार अनुदान त्यांच्या खात्यात जमा झाले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शेतकऱ्यांचे खाते क्रमांक चुकविल्यामुळे अनुदान हे दुस-या व्यक्तीच्या खात्यात जमा झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, यामुळे गारपीटग्रस्त शेतकऱ्याला तहसिल कार्यालयाच्या तसेच बँकेच्या चकरा माराव्या लागत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय. हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही. प्राप्त अनुदानापैकी सुमारे ९६% रक्कम शेतक-यांच्या खात्यात जमा करण्यात आलेली आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे. काही किरकोळ प्रमाणात अशा घटना घडलेल्या आहेत. तथापि असा प्रकार घडल्याचे संबंधित शेतकऱ्यांनी लक्षात आणून दिल्याबरोबर संबंधित बँकेच्या मदतीने सदरहू रक्कम शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात जमा करण्यात आलेली आहे.

(४) व (५) खाते धारकांचे खाते क्रमांकात काही दुरुस्ती असल्यास संबंधित शेतकऱ्यांच्या बँक पासबुकाची छायांकित प्रत प्राप्त करून संबंधित शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यात अनुदानाची रक्कम प्रत्यक्ष जमा करण्यात येते.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**शेती उपयोगी साहित्य शेतकऱ्यांना वाटप न करता
धूळखात पडून असल्याबाबत**

(१२) * ७४३६ श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्हा कृषी अधीक्षक कार्यालय अधिनस्त मूल, सावली, नागभीड, सिन्देवाही, पौंभूर्णा तालुका कृषी कार्यालय गोडावून मध्ये ८० लक्ष रुपयाचे शेती उपयोगी साहित्य शेतकऱ्यांना वाटप न करता धूळखात पडून असल्याचे दिनांक १४ मे, २०१५ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर साहित्य पडून असतांना पुन्हा नविन शेती उपयोग साहित्य खरेदीचा प्रस्ताव सादर करण्यात आले असल्याचे उघडकीस आले, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर शेती उपयोगी साहित्याच्या शेतकऱ्यांना लाभ न देणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे. शेतकऱ्यांकडून मागणी अभावी अनुदानावरील सदर शेती उपयोगी साहित्याचा साठा शिल्लक आहे.

(२) नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथील शेती मालासह घरांच्या
पडझडीची नुकसानभरपाई देण्याबाबत**

(१३) * ७९३१ श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.राजेंद्र जैन, श्री.हेमंत टकले, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंढरपूर (जि.सोलापूर) येथे माहे मार्च, २०१४ मध्ये शेती मालासह घरांची पडझड होऊन नुकसान झाले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर नुकसानीकरीता देण्यात येणारे अनुदान अद्याप वितरीत करण्यात आले नाही हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत,
- (४) तसेच सदर नुकसानीचे अनुदान तातडीने वितरीत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही. गारपिटीमुळे झालेल्या शेती पिकांच्या नुकसानीवर रु. २७ कोटी २७ लाख ९२ हजार तर घरांच्या पडझडीवर रु. ४२,०९,६२३/- इतके अनुदान वाटप करणेत आले आहे.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जिल्ह्यांचे विभाजन करून नवीन जिल्ह्यांच्या निर्मितीबाबत

(१४) * ६८९८ श्री.संजय दत्त, श्री.राजेंद्र मुळक, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे जिल्ह्याचे विभाजन करून पालघर जिल्ह्याच्या निर्मितीनंतर आणखी आठ-दहा जिल्ह्यांची निर्मितीची मागणी शासनाकडे केली असल्याचे दिनांक २ मे, २०१५ रोजी वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात सध्या ३६ जिल्हे आहेत त्यात १ ऑगस्ट, २०१४ पासून अस्तित्वात आलेल्या पालघर जिल्ह्याचा समावेश आहे. पुणे जिल्ह्याचे विभाजन

करुन बारामती, बीडमधून अंबाजोगाई, नगर जिल्ह्याचे विभाजन करुन श्रीरामपूर-शिर्डी जिल्हा तर अमरावतीमधून अचलपूर-मोर्शी, नक्षलग्रस्त गडचिरोली निर्मितीसाठीचे निवेदन शासनाकडे प्राप्त झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नवीन जिल्ह्यांच्या मागणीबाबत राज्य शासनाने कोणता निर्णय घेऊन कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप, उक्त प्रश्नाबाबत कोणतीच कार्यवाही होत नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) राज्यामधील विविध जिल्ह्यांचे विभाजन करुन नवीन जिल्हे निर्माण करण्याबाबत शासनाकडे मागण्या प्राप्त झाल्या आहेत, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२) होय.

तथापि, पुणे जिल्ह्याचे विभाजन करुन बारामती जिल्हा निर्मितीबाबतची मागणी शासनाकडे प्राप्त झालेली नाही.

(३) जिल्हा विभाजनाचे निकष ठरविण्याकरीता शासनाने समिती गठीत केली असून सदर समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर जिल्हा विभाजनाबाबत शासनाचे धोरण निश्चित करण्याचे संकल्पित आहे व त्या आधारेच राज्यातील जिल्ह्यांची पुनर्रचना करुन नवीन जिल्हा निर्मितीबाबत यथोचित निर्णय घेण्याचे योजिले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक जिल्ह्यातील सटाणा-देवळा रस्त्यावरील आगीमुळे नुकसान झालेल्या आदिवासी नुकसानग्रस्तांना मदत करण्याबाबत

(१५) * ७७३९ श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.रामराव वडकुते, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.खवाजा बेग, श्री.अनिल भोसले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी, श्री.प्रकाश बिनसाळे : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्ह्यातील सटाणा-देवळा रस्त्यावरील शहरालगतच्या मोरेनगर शिवारातील एकलव्य व अचानक नगरातील आदिवासी झोपडपट्टीस दिनांक १ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास लागलेल्या आगीत सुमारे ५० झोपड्या जळून खाक झाल्या व धान्य, कपडेलत्ते व इतर संसारोपयोगी साहित्याचे मोठया प्रमाणावर नुकसान झाले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या आगीची शासनमार्फत चौकशी करण्यात आली आहे काय, असल्यास, त्यात काय आढळून आले,

- (३) तसेच, आगीमुळे नुकसान झालेल्या आदिवासी नुकसानग्रस्तांना शासनाने कोणती मदत केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) उपरोक्त घटनेबाबत अद्याप कोणतीच चौकशी वा नुकसानग्रस्तांना मदत केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय. नाशिक जिल्ह्यातील सटाणा-देवळा रस्त्यावरील शहरालगतच्या मोरेनगर शिवारातील एकलव्य/अचानक नगरातील आदिवासी झोपडपट्टीस दिनांक ३०.४.२०१५ रोजी लागलेल्या आगीत ९७ झोपड्या जळून धान्य कपडेलत्ते व संसारोपयोगी वस्तुंचे नुकसान झाले आहे.

- (२) होय, सदर आग अकस्मात लागल्याचे प्राथमिक चौकशीत आढळून आले.
- (३) आगीमुळे नुसान झालेल्या नुकसान ग्रस्तांना मदत देण्यात आली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**तहसिलदार, बीड यांचेकडील आर.ओ.आर. प्रकरणातील
विशेष अधिकार रद्द करणेबाबत**

(१६) * ७४७९ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.अनिल भोसले, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.खवाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) तहसिलदार, बीड यांनी आर.ओ.आर.च्या अनेक प्रकरणात केलेल्या गैरव्यवहाराच्या तक्रारी जिल्हाधिकारी, विभागीय आयुक्त यांच्यासह मा.मंत्री, महसूल यांच्याकडे दि.२७/४/२०१५ रोजी वा त्यासुमारास दाखल करण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बीड शहरातील जिल्हा परिषदेच्या मालकीच्या शासकीय जागेच्या फेरफार प्रकरणात आर्थिक संगणमत करून शासकीय जागेवर खाजगी व्यक्तित्ची नावे लावण्याचा प्रकारही उघडकीस आला, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तहसिलदार, बीड यांच्यावर यापूर्वी सुरु असलेल्या विभागीय चौकशी व इतर चौकशी प्रकरणात शासनाने त्यांचे विरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप कारवाई झाली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अशा आशयाचे दिनांक २४.०४.२०१५ रोजीचे निवेदन प्राप्त झाले आहे.

(२) व (३) तत्कालीन तहसीलदार, बीड यांनी बीड शहरातील स.न. ८४ च्या संगणकीकृत गा.न. ने ७/१२ मध्ये "सरकारी शाळा हायस्कूल, बीड" ह्या नावे ०.२० आर अशी नमुद असलेली नोंद वगळण्यात यावी. असे आदेश दिनांक ४.१०.२०१४ रोजी पारित केले होते. सदर आदेशास उपविभागीय अधिकारी, बीड यांच्या दिनांक ४.०३.२०१५ च्या आदेशान्वये स्थगिती देण्यात आलेली आहे.

(४) तत्कालीन तहसीलदार, बीड यांना जिल्हाधिकारी, बीड यांच्या दिनांक ३.०६.२०१५ च्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले असून, त्यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मालेगांव (जि.नाशिक) येथे यंत्रमाग उद्योगासाठी देण्यात येणाऱ्या
वीज बिलातील प्रस्तावित वीज दरवाढ मागे घेण्याबाबत**

(१७) * ८१०७ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक.५२५३ ला दिनांक १० मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य महावितरण कंपनीतर्फे मा.विद्युत आयोगास आर्थिक वर्ष २०१३-१४ ते २०१५-१६ करीता बहुवार्षिक वीज दर याचिका सादर करून त्यामध्ये ०.२० के.डब्ल्यु मंजुर भार असलेले लघुदाब औद्योगिक ग्राहक यांना विद्युत आकारात १% कपात, तसेच २० के.डब्ल्यु पेक्षा अधिक मंजुर भार असलेले औद्योगिक ग्राहक यांना विद्युत आकारात ७% तसेच, उच्चदाब औद्योगिक अविरत उद्योग (एक्सप्रेस फिडर) यांना विद्युत आकारात ५% कपात प्रस्तावित करण्यात आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रस्तावित सवलतीबाबत पुढे कोणता निर्णय घेण्यात आला आहे व त्याची अंमलबजावणी करण्यात आली आहे काय,

(३) नसल्यास, मालेगांव (जि.नाशिक), इचलकरंजी, सोलापूर इत्यादी ठिकाणच्या यंत्रमाग उद्योगावरील सततचे मंतीचे सावट पाहता, यंत्रमाग उद्योगाचे विद्यमान वीज दरात सवलत देणेबाबत शासनाचे धोरण काय आहे व त्यानुषंगाने पुढे कोणती कार्यवाही अपेक्षित आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) महाराष्ट्र राज्य विद्युत नियामक आयोगाने दिनांक २६/०६/२०१५ रोजी वीजदर आदेश दिला व त्याअनुषंगाने सुधारीत वीजदर दिनांक ०१/०६/२०१५ पासून लागू झाले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

आंजर्ले (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील खाडीकिनारी खारफुटीची तोड करून त्यावर मातीचा भराव टाकण्यात आल्याबाबत

(१८) * ७६१९ श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आंजर्ले (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी) येथील खाडीकिनारी खारफुटीची तोड करून त्यावर मातीचा भराव टाकण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, येथील खारफुटीची तोड करून मातीचा भराव टाकण्यावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) मौजे. आंजर्ले (ता.दापोली) येथील खाडीकिनारी मातीचा भराव टाकण्यात आल्याचे मार्च, २०१५ मध्ये निदर्शनास आल्यावरून तहसिलदार दापोली यांच्याकडून संबंधितांविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करण्यात आली असून, भराव हटविण्याबाबत निदेश देण्यात आले आहेत. तथापि, खार फुटीची तोड झाल्याचे आढळून आले नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अलिबाग तालुक्यातील ग्रामीण भागातील जीर्ण झालेले वीजेचे खांब बदलण्याबाबत

(१९) * ६७०८ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अलिबाग तालुक्यात बहुसंख्य गावे खाडीलगत असल्याने दमट हवामान व क्षारयुक्त जमिनी यामुळे महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनीमार्फत उभारणेत आलेले वीज खांब गंजल्याने धोकादायक परिस्थिती निर्माण झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनीने संपूर्ण तालुक्याचा सर्व्हे करून धोकादायक असलेले खांब बदलण्याची कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनीने अलिबाग तालुक्याचा सर्व्हे करून जिर्ण/गंजलेले धोकादायक असलेले एकूण १०५० विजेचे खांब बदलण्याबाबत नियोजन केले आहे. त्याप्रमाणे इन्फ्रा-२ या योजनेतर्गत प्रणाली वृद्धीकरण व आधुनिकीकरण योजनेमध्ये सदर कामाची निविदा काढण्यात आली असून निविदा प्रक्रिया सध्या परिमंडळ स्तरावर संस्था (ठेकेदार) नेमण्यासाठी परिमंडळ स्तरावर कार्यवाही चालू आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला जिल्ह्यातील पुरग्रस्त गावांच्या पुनर्वसनाबाबत

(२०) * ७४०२ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अतिवृष्टीमुळे पुराचा तडाखा बसलेल्या अकोला जिल्ह्यातील १२ गावांच्या पुरग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचा प्रस्ताव गेल्या आठ वर्षांपासून शासन स्तरावर प्रलंबित आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्ह्यातील पुरग्रस्त १२ गावांच्या पुनर्वसनाचा प्रस्ताव सन २००७ ते २००९ मध्ये जिल्हाधिकारी कार्यालयाच्या पुनर्वसन विभागामार्फत शासनास सादर करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रस्ताव प्रलंबित असल्यामुळे मंजूरीविना अडकलेल्या पुरग्रस्त गावांचे पुनर्वसन होण्यास अडचण निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रस्ताव प्रलंबित राहण्यामागची कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

(६) तदनुसार सदर प्रस्तावास तात्काळ मंजूरी देण्याबाबत शासन स्तरावर काय कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,

(७) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) (३) व (४) पुराचा तडाखा बसलेल्या अकोला जिल्ह्यातील १२ गावांच्या पुरग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचा प्रस्ताव शासनास प्राप्त असून राज्याच्या इतर भागांमध्येही अतिवृष्टी व पुरामुळे बाधित झालेल्या व पुनर्वसनाची अत्यंत निकड असणाऱ्या गावांचे पुनर्वसनाबाबत सर्वकष धोरण निश्चित करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे जिल्ह्यातील कळवा आणि मुंब्रा खाडी किना-यावर झालेले अतिक्रमण

(२१) * ७८२० श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्ह्यातील कळवा आणि मुंब्रा खाडी किनारा अतिक्रमणमुक्त करून त्या ठिकाणी विस्तीर्ण चौपाटी उभारण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या चौपाटीला स्थानिक अतिक्रमणग्रस्तांनी विरोध केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या अतिक्रमणग्रस्तांवर पर्यावरण कायद्यांतर्गत कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) मौजे खारी मुंब्रा पारसिक रेती बंदर, ता.जि.ठाणे येथील खाडी किनारा अतिक्रमणमुक्त करून सुशोभिकरण करण्याचा प्रस्ताव ठाणे जिल्हा प्रशासनाच्या विचाराधीन आहे.

(२) खारी मुंब्रा पारसिक रेती बंदर व्यापारी मंडळ यांनी शासनाकडे निवेदन देऊन जिल्हा प्रशासनाच्या सदर सुशोभिकरण प्रस्तावास विरोध दर्शविला आहे.

(३) व (४) पर्यावरण संरक्षण अधिनियमांतर्गत सदर क्षेत्र सीआरझेडच्या तरतुदीने बाधित असल्याने सदर जागेवरील अतिक्रमण दूर करण्यासाठी संबंधितांना नोटीसा बजावण्यात आल्या आहेत.

नाशिक जिल्ह्यात राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतील कांदा चाळीचे प्रस्ताव
अनुदानामुळे प्रलंबित असल्याबाबत

(२२) * ८०५४ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.खवाजा बेग, श्री.अनिल भोसले, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक जिल्ह्यात सन २०१४-२०१५ पासून ५ हजार ५८२ शेतकऱ्यांचे राष्ट्रीय कृषी विकास योजनेतील कांदा चाळीचे प्रस्ताव अनुदानामुळे प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच, राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतून दुष्काळसदृश्य परिस्थितीत बहुवार्षिक फळपिके वाचविण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनांसाठी येवला व निफाड तालुक्यातील शेतकऱ्यांचे १० कोटी ५५ लाख रूपये अनुदान शासनाकडे प्रलंबित आहे, हेही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रश्न भाग (१) व (२) बाबतचे शेतकऱ्यांचे प्रलंबित अनुदान तातडीने वितरीत करण्यासाठी शासनामार्फत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे राष्ट्रीय कृषि विकास योजने अंतर्गत सन २०१४-१५ मध्ये नाशिक जिल्ह्यातील एकुण ३०१६ शेतकऱ्यांचे कांदाचाळी उभारणीबाबतचे प्रस्ताव प्राप्त झालेले होते. त्यापैकी १८११ शेतकऱ्यांचे अनुदान वाटप शिल्लक आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतून दुष्काळसदृश्य परिस्थितीत बहुवार्षिक फळपिके वाचविण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनांसाठी येवला तालुक्यातील केवळ रु. ५३.६९ लाख इतके अनुदान वितरीत करणे शिल्लक आहे. मात्र निफाड तालुक्यामध्ये अनुदान वाटप प्रलंबित नाही.

(३) व (४) राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतून सन २०१५-१६ मध्ये मंजूर झालेल्या निधीतून कांदाचाळीसाठीचे तसेच येवला तालुक्यातील प्रलंबित अनुदानाचे वाटप करण्यात येईल.

सोलापूर बस स्थानकावरील सांडपाण्याची व्यवस्था करण्याबाबत

(२३) * ७०२१ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यमार्ग परिवहन महामंडळाच्या सोलापूर बस स्थानकात अचानक झालेल्या पावसामुळे आजूबाजूच्या वस्त्यांमधील पाणी बसस्थानकात शिरले तसेच परिसरात असलेल्या सार्वजनिक स्वच्छतागृहातील सांडपाणीही बस स्थानकात सोडण्यात आल्यामुळे येथे प्रचंड दुर्गंधी सुटली असल्याचे दिनांक ६ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त ठिकाणी प्रत्येक पावसाळ्यात निर्माण होणारी ही समस्या लक्षात घेता या बस स्थानकावरील सांडपाणी जाण्यासाठीची व्यवस्था करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप कार्यवाही केली नसल्यास, होणा-या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) बसस्थानकाचे भुमिगत नलिका गटार प्लास्टिक व तत्सम पदार्थाने/घटकाने भरून गेल्याने त्यावी वहन क्षमता कमी झाली होती. अचानक आलेल्या पावसामुळे व भुमिगत नलिका गटार वहन क्षमता कमी झाल्याने पाणी साठले होते, भुमिगत नलिका गटार सोलापूर महानगर पालिकेच्या मदतीने तातडीने स्वच्छ करून साठलेले पाणी निर्गत करण्यात आले.

आजू-बाजूचा परिसर उंच झाल्याने सांडपाणी, पावसाचे पाणी बसस्थानकाच्या काही भागात साठते. सांडपाणी सुलभरित्या वाहून जाण्याकरिता नव्याने भुमिगत नलिका गटार टाकण्याच्या कामास मंजूरी मिळाली असून निविदा मागविण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदेड जिल्हा कृषी अधीक्षक कार्यालयातील अधिकाऱ्यांनी
ठिबक सिंचन संचामध्ये केलेला गैरव्यवहार**

(२४) * ७०८१ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नांदेड जिल्हा कृषी अधीक्षक कार्यालयातील अधिकाऱ्यांनी शेकडो शेतकऱ्यांच्या नावे बोगस प्रस्ताव तयार करून ठिबक सिंचन संचासाठी देण्यात येणार कोट्यवधीचे अनुदान हडप केले असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त अपहाराप्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, होणा-या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

देवसरे, येथील जन्नी कुंभळजाई देवस्थानाच्या जमिनीत झालेला गैरव्यवहार

(२५) * ७९७५ श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.खवाजा बेग, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) देवसरे (ता.महाबळेश्वर, जि.सातारा) येथील जन्नी कुंभळजाई देवी या देवस्थानाची ५३ गुंठे जमीन ग्रामस्थांना विश्वासात न घेता सरपंचाच्या पतीने परस्पर पुण्यातील एका धनिकाला विकल्याचे माहे मे, २०१५ च्या दुसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यामुळे ग्रामस्थांनी कायदेशीर कारवाई करण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्यानुसार संबंधीत दोषीविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
- (५) अद्याप कारवाई केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३), (४) व (५) मौजे देवसरे ता.महाबळेश्वर, जि.सातारा येथील स.नं.१/७ (क्षेत्र ५३ आर) या श्री जन्नीदेवी या देवस्थानाच्या जमिनीची विक्री माहे मे २०१५ च्या दुसऱ्या आठवड्यात झाल्याचे निदर्शनास आलेले नाही. तथापि सदर जमिनीबाबत वहिवाटदार श्रीमती सावित्रा हरी पार्ले (जाधव) यांनी श्री.वैभव मधुसुदन घळसासी यांना कुलमुखत्यारपत्र लिहून देण्याविषयी दस्त दुय्यम निबंधकाकडे दिनांक ८/१२/२०१४ रोजी नोंदणीकृत केला आहे. मौजे देवसरे ता.महाबळेश्वर येथील ग्रामस्थांनी प्रस्तुत जमीन विक्रीचा व्यवहार व्यवस्थापक, ग्रामस्थ मंडळ, देवसरे यांचे परवानगीशिवाय करण्यात येऊ नये असा तक्रार अर्ज तहसिलदार महाबळेश्वर व उपविभागीय अधिकारी, वाई यांचेकडे केला आहे. चौकशीत वरील नमूद प्रमाणे कुळमुखत्यारपत्राचा दस्त झाला असून प्रश्नाधीन जमिनीची खरेदी विक्री झालेली नाही. त्यामुळे दोषी विरुद्ध कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

नागोठणे (ता.रोहा, जि.रायगड) येथील बोर्ली मांडला मधील मच्छीमारांना मिळणाऱ्या सरकारी डिझेल व सबसिडीमध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

- (२६) * ७११५ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-
- (१) नागोठणे (ता.रोहा, जि.रायगड) येथील बोर्ली मांडला येथील सागरपुत्र मच्छीमार सोसायटीच्या संचालक मंडळाने बोगस सदस्यांची नोंदणी करून त्यांचा नावांवर बोटी आहेत असे दाखवून मच्छीमारांना मिळणाऱ्या सरकारी डिझेल व सबसिडीमध्ये आर्थिक गैरव्यवहार केल्याचे माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी अस्तित्वात नसलेल्या २५ पेक्षा अधिक बोटींना सन २००७ पासून लाखो रुपयांचे डिझेल वितरीत करण्यात आले असून लाखो रुपयांची सबसिडी उचलण्यात आली आहे व या प्रकरणी रेवदंडा पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला हे पाहता शासन त्वरीत आवश्यक कार्यवाही करणार वा करित आहे काय,

(३) नसल्यास, यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय. हे खरे आहे. तथापि सदर संस्था ही नागोठणे (ता. रोहा, जि.रायगड) येथील नसून बोर्ली मांडला (मा.मुरुड, जि.रायगड) येथील आहे. (२) होय, हे अंशतः खरे आहे. अस्तित्वात नसलेल्या एकूण १८ मासेमारी नौकांसाठी डिझेल उचल करण्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे. रेवदंडा पोलीस ठाण्यामध्ये गु.र.नं ८८/२०१३ अन्वये संस्थेचे चेअरमन व संचालक मंडळाविरुद्ध गुन्हा दाखल असून पुढील तपास चालू आहे. संबंधित अधिकाऱ्यास ४८ तासापेक्षा जास्त पोलीस कोठडी मिळाल्यामुळे निलंबित करण्यात आले आहे. संबंधित संस्थेविरुद्ध महाराष्ट्र सहकारी संस्था, अधिनियम, १९६० च्या कलम ७८ अन्वये नोटीस बजावण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भंडारा जिल्ह्यात शेतकऱ्यांना नियमित
 वीज पुरवठा होण्याबाबत**

(२७) * ८२३५ श्री.राजेंद्र जैन : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्ह्यात सतत होत असलेला अवकाळी पाऊस आणि वादळामुळे तसेच धानाला उन्हाळ्यात दर दोन दिवसांनी सिंचनाची गरज असताना अनेक भागात भारनियमन सुरु असल्यामुळे पिकांना सिंचन होऊ शकत नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महावितरणाच्या अनियमिततेमुळे शेतकऱ्यांना नुकसान सहन करावे लागत आहे, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शेतकऱ्यांना नियमित वीज पुरवठा होण्याकरिता शासनाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यांत येत आहे,

(४) याबाबत, अद्याप कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही. शासन निर्णय व महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाच्या आदेशानुसार राज्यातील कृषी वाहिन्यांवरील कृषी ग्राहकांना रात्रीच्या काळात १० तास व दिवसा ८ तास ३ फेज विजेची उपलब्धता चक्राकार पद्धतीने देण्यात येत आहे. एकूण भारापैकी ५०% भार असलेल्या कृषी वाहिन्यांना दिवसा आठ तास व उर्वरीत ५०% भार असलेल्या कृषी वाहिन्यांना रात्री दहा तास चक्राकार पद्धतीने विजेची उपलब्धता देण्यात येत आहे. दिवसा व रात्री देण्यात येणारी विजेची उपलब्धता स्थानिक कृषी ग्राहकांच्या सोईनुसार आठवड्यातून दोन वेळेस किंवा प्रत्येक आठवड्यास चक्राकार पद्धतीने देण्यात येते.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील वाळकेश्वर समुद्रात विना परवाना पर्सेसिन जाळीचा वापर करून
 मासेमारी करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(२८) * ७१७४ श्री.जर्नादन चांदूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.नरेंद्र पाटील, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अनिल भोसले, श्री.खवाजा बेग, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.किरण पावसकर, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील वाळकेश्वर समुद्रात विना परवाना पर्सेसिन जाळीचा वापर करून मासेमारी करणारी बोट स्थानिक कोळी बांधवानी पकडली असून मत्स्य विभागाच्या काही अधिकाऱ्यांना बोलवून संबंधित बोटीवर कारवाई करण्याची मागणी केली असल्याचे माहे एप्रिल २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, स्थानिक कोळी बांधवाच्या या मागणीवर शासनाने चौकशी करून संबंधितावर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२) संबंधिताविरुद्ध महाराष्ट्र सागर मासेमारी नियमन अधिनियम १९८१ अंतर्गत दंडात्मक कार्यवाही करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई-विरार (जि.पालघर) येथे वीज ग्राहकांनी वीज देयक उशीरा भरल्याने त्यांचा वीजपुरवठा खंडित केल्याबाबत

(२९) * ७६५१ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीने अतिरिक्त सुरक्षा ठेव जमा (अॅडिशनल सिक्युरिटी डिपॉझिट) बाबतची वेगळी वीज देयके वसई-विरार (जि.पालघर) येथील वीज ग्राहकांना पाठविण्यात आली असून फक्त एक महिन्याचे वीज बील भरण्यास उशीर झाल्यास कुठलीही पूर्वसूचना न देता वीजपुरवठा खंडित केला जात असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, २४ तास वीजपुरवठा सुरळीत ठेवण्यासाठी संबंधित कंपनी घरगुती ग्राहकांकडून रुपये ४०, व्यापारी क्षेत्रात रुपये १९० व औद्योगिक क्षेत्रासाठी रुपये ३५० प्रमाणे स्थिर आकाराची रक्कम वसूल करण्यात येत आहे, हेही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वीज पुरवठा सुरळीत ठेवल्यास वीज कंपनी असमर्थ ठरली, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने याबाबत पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

- (२) होय. विद्युत नियामक आयोगाने निश्चित केलेल्या वीज दरांप्रमाणे ग्राहकांना स्थिर आकाराची आकारणी करण्यात येते.
- (३) नाही. प्रासंगिक कारणे वगळता, वीज पुरवठा सुरळीत ठेवण्याबाबत महावितरण सतत प्रयत्नशील आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वसई-विरार (जि.ठाणे) येथील खाडीकिनारी जंगल तोडण्यात येत असल्यामुळे पर्यावरणाचा प्रश्न निर्माण झाल्याबाबत

(३०) * ८२३० श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वसई-विरार (जि.ठाणे) उपप्रदेशात खाडीकिनारी अनेक भागात तसेच नायगांव पश्चिम, वसई सातिवली व महामार्गालगत असलेल्या परिसरांत अधिक प्रमाणात असलेले खारफुटी जंगल तोडण्यात येत असल्यामुळे पर्यावरणाचा प्रश्न निर्माण होत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आली आहे काय,
 (३) असल्यास, त्यात काय आढळून आले व तदनुसार संबंधितांविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत तसेच मुंबई-ठाणे-नवीमुंबई परिसरातील खारफुटी वाचवण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) प्राप्त तक्रारीचे अनुषंगाने तहसिलदार वसई यांचे मार्फत पाहणी करून संबंधितांविरुद्ध पोलीस स्टेशन येथे गुन्हे दाखल करण्यात आलेले आहेत.

(३) मुंबई व मुंबई उपनगर व नवी मुंबई मधील सुमारे ५४७१ हे.आर.हे कांदळवन क्षेत्र राखीव वने म्हणून अधिसूचित करण्यात आलेले आहे. सदर कांदळवन क्षेत्राचे संवर्धन व संरक्षणाकरिता 'मुंबई कांदळवन संधारण घटका' कडून शासकीय संरक्षित वनांच्या हद्दी निश्चित करून बुरुज टाकणे, जनजागृतीसाठी फलक लावणे, कांदळवन क्षेत्रात दोन स्पीड बोट खरेदी करून गस्त घालणे, वन कर्मचा-यांना प्रशिक्षण देणे इत्यादी उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहेत. सदर घटकाकडून महसूल विभाग, महानगरपालिका व पोलीस विभाग यांचे सहकार्याने मुंबई मधील गोरई, चारकोप, मालवणी, कुलाबा, ट्राम्बे, मानखुर्द (चिताकॅम्प) व नवी मुंबई मधील ऐरोली येथील कांदळवन क्षेत्रावरील अतिक्रमणे हटविण्याची कार्यवाही करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

वाहकांनी अपहार केल्याने राज्य परिवहन महामंडळास झालेला तोटा

(३१) * ८४५२ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.अनंत गाडगीळ, श्री.राजेंद्र मुळक, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य परिवहन महामंडळाच्या तोट्यास वाहकच जबाबदार असल्याचा निष्कर्ष महामंडळाने काढला असून बडतर्फ वेतनवाढ रोखणे-कपात करणे या उपाययोजनांवरही परिणाम होत नसल्याने आता अपहार करणाऱ्या वाहकांवर फौजदारी कारवाई करण्याचा निर्णय प्रशासनाने घेतला असल्याचे दिनांक १९ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने सखोल चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीअंती दोषी आढळून येणाऱ्या वाहकांवर काय कारवाई करण्यात आली आहे वा करण्यात येणार आहे,

(४) अद्याप, याबाबत कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) राज्य परिवहन महामंडळाने त्यांच्या स्तरावर कामकाजाचा व नफा-तोट्याचा आढावा घेतला असता महामंडळास सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षात रुपये ६४५ कोटी इतका निव्वळ तोटा व रुपये १८३९ कोटी इतका संचित तोटा झालेला आहे. सदर तोटा येण्यास व वाढण्यास जी काही अनेक कारणे आहेत त्यापैकी काही वाहकांनी केलेला अपहार हे एक प्रमुख कारण असल्याचे निदर्शनास आलेले आहे. एप्रिल २०११ ते मार्च २०१५ या चार आर्थिक वर्षातील अपहार प्रकरणांचा आढावा घेतला असता ४५१ वाहकांना या प्रकरणी बडतर्फ करण्यात आले असून ९२३४ प्रकरणांमध्ये वाहकांना वेतनवाढ रोखणे/ खाली आणणे इ.शिक्षा ठोठावण्यात आलेल्या आहेत. तसेच २८,९३२ प्रकरणांमध्ये दंडात्मक कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जनतेला कमी दरात वीज उपलब्ध करून देण्याबाबत

(३२) * ८५१३ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त :

सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील वीजेची मागणी आणि पुरवठ्यात समतोल साधण्यासह भारनियमन कमी करण्यासाठी आणि ग्राहकसेवेचा दर्जा उंचावण्यासाठी फीडर फ्रॅंचायझी व्यवस्थापक योजना कार्यान्वित करण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्यातील सुमारे ११ कोटी जनतेला कमी दरात वीज देण्याचा शासनाचा विचार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त योजनांचे स्वरूप काय आहे व त्या केव्हापासून कार्यान्वित करण्यात येणार आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे. दिनांक १/०६/२०१५ पासून महावितरणच्या विज ग्राहकांसाठी सुधारीत (सरासरी ५.७५% ने कमी) वीजदर लागू झाले आहेत.

(३) फीडर व्यवस्थापक योजना ही सुशिक्षित बेरोजगार अभियंते/सेवानिवृत्त अभियंते यांच्या करीता राबविण्यात येत असून सदर योजनेचे प्रयोजन मुख्यत्वे करून फीडरवरील वीज हानी विहित कालावधीत कमी करून महावितरणचे उत्पन्न वाढविणे व त्या बदल्यात महावितरण कंपनीला मिळणा-या उत्पन्नाच्या प्रमाणात फीडर व्यवस्थापकास प्रोत्साहनपर (Incentives) व सेवा मोबदला रक्कम देण्यात येणार आहे. फीडर व्यवस्थापक योजना कार्यान्वीत होण्यासंबंधी क्षेत्रियस्तरांवर निविदा प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात आहे.

राज्यातील महावितरण कंपनीचे विभाजन करण्याबाबत

(३३) * ८६७५ श्री.राजेंद्र मुळक, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील वीज वितरण कंपनीचे (महावितरण) विभाजन विदर्भ, मराठवाडा, कोकण आणि उर्वरित महाराष्ट्र अशा चार प्रादेशिक भागात करण्याचे राज्य शासनाच्या विचाराधीन असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महावितरण कंपनीचे विभाजन करण्याबाबत विचाराधीन असल्याबाबत निर्णय घेऊन त्याबाबत कोणती अंमलबजावणी करण्यात आली वा येत आहे,

(३) अद्याप उक्त प्रश्नाबाबत कोणताच निर्णय किंवा अंमलबजावणी करण्यात आली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाडा विभागातील शेतकऱ्यांना नवीन वीज जोडणी मिळणेबाबत

(३४) * ९३२९ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अनिल तटकरे, श्री.विक्रम काळे, श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यामध्ये ७०० मेगावॅट वीज अतिरिक्त असतानाही नवीन वीज जोडणीसाठी मराठवाडा विभागातील शेतकऱ्यांनी आवश्यक त्या कागदपत्रासह महावितरणकडे रितसर कोटेशन भरून अर्ज करूनही मराठवाडा विभागात आजपावेतो २९००० विज जोडण्या प्रलंबीत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच, नाशिक जिल्ह्यातील येवला ग्रामीण उपविभाग व लासलगाव उपविभागातील ४००० शेतकऱ्यांनी सन २०१० पासून कृषी पंपाच्या कनेक्शनसाठी रितसर कोटेशन भरून अर्ज केलेल्या शेतकऱ्यांना माहे मे, २०१५ पर्यंत वीज कनेक्शन देण्यात आलेले नाही, हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ज्या शेतकऱ्यांना जोडण्या दिलेल्या आहेत त्यांनाही १२ ते १६ तास भार नियमन दिले जाते, हेही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(५) असल्यास, नवीन जोडण्या देणे व भार नियमन कमी करणे याकरीता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) अद्याप, कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) होय. नाशिक जिल्ह्यातील येवला ग्रामीण, शहर व लासलगांव उपविभागांतर्गत सन २०१० ते २०१५ पर्यंत एकूण १२२४५ कृषीपंप अर्जदारांनी कोटेशन भरले असून त्यापैकी एकूण ८०९० ग्राहकांना मे २०१५ अखेर वीज जोडणी देण्यात आलेली आहे. येवला शहर उपविभाग, ग्रामीण उपविभाग व लासलगांव उपविभागांतर्गत प्रलंबित असणा-या एकूण ४१५५ कृषीपंप अर्जदारांना वीज कनेक्शन देण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(३) हे खरे आहे. पाण्याचे योग्य ते नियोजन करण्यासाठी तसेच कृषीपंपासाठी आवश्यक असलेला विद्युत पुरवठा लक्षात घेता शासन निर्णय व महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाच्या आदेशानुसार राज्यातील कृषी वाहिन्यांवरील कृषी ग्राहकांना रात्रीच्या काळात १० तास व दिवसा ८ तास ३ फेज विजेची उपलब्धता चक्राकार पद्धतीने देण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) पैसे भरून प्रलंबित असलेल्या कृषीपंप वीज जोडण्यासाठी विशेष योजनेतर्गत सन २०१५-२०१६ या आर्थिक वर्षात मराठवाड्यासाठी रुपये ४६० कोटीचा निधी मंजूर करून कामे जलद गतीने होण्यासाठी स्थानिक स्तरावरून निविदा काढण्याची परवानगी देण्यात आली असून कामाचे आदेश देण्यात आले आहेत.

नाशिक जिल्ह्यातील पैसे भरून प्रलंबित असलेल्या कृषीपंप वीज जोडण्यासाठी पायाभूत आराखडा-२ व डीपीडीसी या योजनेतर्गत सन २०१५-२०१६ मध्ये पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट ठरविण्यात आले असून सदरहू कामे प्रगतीपथावर आहे.

पाण्याचे योग्य ते नियोजन करण्यासाठी तसेच कृषी पंपासाठी आवश्यक असलेला विद्युत पुरवठा लक्षात घेऊन शासन निर्णय व महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाच्या आदेशानुसार राज्यातील कृषी वाहिन्यांवरील कृषी ग्राहकांना रात्रीच्या काळात १० तास व दिवसा ८ तास ३ फेज विजेची उपलब्धता चक्राकार पद्धतीने देण्यात येत आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोल्हापूर येथील पंचगंगा नदीपात्रातील वाळू मिश्रीत मातीचे
अवैधरित्या उत्खनन झाल्याबाबत**

(३५) * १४७० श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.अनिल तटकरे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोल्हापूर येथील पंचगंगा नदीपात्रातील वाळू मिश्रीत मातीचे अवैधरित्या उत्खनन झाल्याप्रकरणी सखोल चौकशी करून उत्खननाबाबत कारवाई करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर अवैध उत्खननाची चौकशी पूर्ण झाली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत किती जण दोषी आढळून आले व त्याचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप चौकशी पूर्ण झाली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) एका वर्तमानपत्रात दि. २९ एप्रिल, २०१५ रोजी "पंचगंगा काठावर वाळूमिश्रीत मातीचा उपसा" अशा आशयाचे वृत्त प्रसिध्द झाले होते. त्याअनुषंगाने चौकशी केली असता, करवीर तालुक्यातील मौजे आंबेवाडी येथील पंचगंगा नदीच्या काठाजवळील खाजगी गट नं. ५५ उपविभाग १ ते ४ / १-१ मध्ये ५०० ब्रास मातीचे अनधिकृत उत्खनन झाल्याचे आढळून आले. त्यानुसार संबंधित गटाच्या खातेदारांवर रु. ४,००,१००/- एवढा दंड आकारण्यात आला आहे. संबंधितांनी दंडाची रक्कम शासन जमा न केल्याने त्यांच्या भोगवट्यातील जमिनीच्या गाव नमुना नं. ७/१२ वर बोजाची नोंद घेण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कात्रज शिंदेवाडी (जि.पुणे) परिसरात अनधिकृतपणे होत असलेली टेकडीफोडी

(३६) * १५७५ डॉ.नीलम गोन्हे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कात्रज शिंदेवाडी (जि.पुणे) परिसरात अनधिकृत टेकडीफोड केल्याने दोन वर्षापूर्वी आलेल्या पुरात मायलेकीच्या मृत्यूस कारणीभूत ठरलेल्या किसन राठोडला राष्ट्रीय हरित लवादाने माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान ७५ लाख रुपयांचा दंड ठोठावला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,

- (३) तदनुसार शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरणाने सदर प्रकरणी श्री. किसनराव राठोड, श्री. पंडीत राठोड व डायरेक्टर जनरज (रोड डेव्हलपमेंट) नॅशनल हायवे अथॉरिटी ऑफ इंडिया यांना संयुक्तरित्या रु. ५० /- लाख दंड ठोठावला आहे व सदरची रक्कम महसुलाची थकबाकी म्हणून वसूल करण्याचे आदेशित केले आहे.
 (२) व (३) सदर रक्कम वसुलीसाठी जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून दिनांक २३/०६/२०१५ अन्वये संबंधितांना नोटीस बजाविण्यात आली आहे.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील सांगली, रायगड, रत्नागिरी आणि सिंधुदूर्ग जिल्ह्यात
 काळ्या गुळाची तस्करी होत असल्याबाबत**

(३७) * ९६२४ श्री.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.खवाजा बेग, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कर्नाटक राज्यातील काही व्यापारी हातभट्टीच्या दारूच्या निर्मितीसाठी सांगली, रत्नागिरी, रायगड आणि सिंधुदूर्गात मोठ्या प्रमाणावर काळ्या गुळाची चोरट्या मार्गाने विक्री होत असल्याची बाब माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, शासनाने याची चौकशी केली आहे काय,
 (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने गुळाची तस्करी करणाऱ्या किती व्यक्तींना अटक करून शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) अद्याप, कारवाई केली नसल्यास, होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२)

कर्नाटक राज्यातील काही व्यापारी हातभट्टीच्या दारूच्या निर्मितीसाठी सांगली, रत्नागिरी, रायगड आणि सिंधुदूर्गात मोठ्या प्रमाणावर काळ्या गुळाची चोरट्या मार्गाने विक्री करित असल्याचे आढळून आलेले नाही.

मात्र गडहिंगलज कृषी उत्पन्न बाजार समिती, जि. कोल्हापूर येथून रत्नागिरी जिल्ह्यात काळा गुळ चोरट्या मार्गाने विक्री होत असल्याचे आढळून आले आहे.

- (३) चौकशीअंती दोन आरोपी विरुद्ध महाराष्ट्र दारुबंदी कायद्याचे कलम ६५ (ई). ७०,७२,९० व १०८ अन्वये गुन्हा नोंद करुन आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वर्ग ५ ते ७ च्या अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन भत्ता देण्याबाबत

(३८) * १८१२ श्री.श्रीकांत देशपांडे : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील वर्ग ५ ते ७ च्या अल्पसंख्याक मुलींची उपस्थिती शाळेमध्ये राहण्याच्या दृष्टीने त्या विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन भत्ता देण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अनेक दिवसापासून अद्यापी विभागाने तो प्रोत्साहन भत्ता दिलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रोत्साहन भत्ता मिळावा यासाठी मा.प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग यांचेकडे दिनांक ६ फेब्रुवारी, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास अमरावती विभाग शिक्षक आघाडीने निवेदनाद्वारे मागणी केली होती, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, प्रोत्साहन भत्ता देण्याविषयी शासनाची भूमिका काय आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) नाही, दिनांक २७-१-२०१४ रोजीच्या शासन निर्णयाद्वारे राज्यातील वरिष्ठ प्राथमिक शाळांमध्ये (इयत्ता ५ वी ते ७ वी) शिक्षण घेत असलेल्या अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थी/विद्यार्थिनींच्या शाळेतील उपस्थिती करिता त्यांच्या पालकांना प्रोत्साहन भत्ता देण्याची योजना सन २०१३-१४ या आर्थिक वर्षापासून बंद करण्यात आली आहे.

(३) होय.

(४) अल्पसंख्यांक विकास विभागामार्फत सन २००८-०९ या वर्षापासून राबविण्यात येत असलेल्या राज्यातील वरिष्ठ प्राथमिक (इयत्ता ५ वी ते ७ वी) शिक्षण घेत असणाऱ्या अल्पसंख्याक समाजातील विद्यार्थी/विद्यार्थिनींच्या शाळेतील नियमित उपस्थिती करिता त्यांच्या पालकांना प्रोत्साहन भत्त्यापोटी (प्रतिदिन रु २/- याप्रमाणे २२० शालेय दिवसांकरिता रु ४४०/- एवढा प्रोत्साहन भत्ता) देण्यात येणारी रक्कम अगदीच तुटपुंज असल्याने व ही योजना इतकीशी परिणामकारक नसल्याचे आढळून आल्याने ती बंद करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. (त्यामुळे प्रोत्साहन भत्ता देण्याबाबत प्रश्न उद्भवत नाही.)

राज्यात अल्पसंख्याक तंत्रशिक्षण महाविद्यालये सुरु करावयाच्या निर्णयाबाबत

(३९) * १८२८ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील अल्पसंख्याकांनी तंत्रशिक्षणाकडे वळावे म्हणून राज्यात अल्पसंख्याक तंत्रशिक्षण महाविद्यालये उभारण्यात येणार असून यावर्षी (सन २०१५-१६) मध्ये मुक्ताईनगर, जि.जळगांव येथे पहिले महाविद्यालय सुरु करण्यात येणार असल्याचे मा.अल्पसंख्याक मंत्री यांनी दिनांक ८ मे, २०१५ रोजी वा त्या दरम्यान मुंबई (पत्रकार परिषद) येथे जाहीर केले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अल्पसंख्याकांसाठी सद्यस्थितीत किती तंत्रशिक्षण महाविद्यालये उभारण्यात आली आहेत व कोठे तसेच मुक्ताईनगर, जि.जळगांव येथील तंत्रशिक्षण महाविद्यालयाबाबत काय स्थिती आहे,
- (३) अद्याप तंत्रशिक्षण महाविद्यालये उभारण्यात आली नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

- (२) व (३) दिनांक २०.०५.२०१५ रोजी मंत्रीमंडळ बैठकीमध्ये मुक्ताईनगर, जि.जळगांव येथे शासकीय तंत्रनिकेतन संस्था सुरु करण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला असून त्या अनुषंगाने तेथे नवीन शासकीय तंत्रनिकेतन सुरु करण्यास मान्यता देण्याचा शासन निर्णय दिनांक ६ जून, २०१५ रोजी निर्गमित करण्यात आला आहे. मुक्ताईनगर, जि.जळगांव येथे शासकीय तंत्रनिकेतन उभारण्याकरिता आवश्यक असलेली जागा उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही महसूल विभागामार्फत करण्यात येत आहे. तसेच राज्यात अल्पसंख्यांक बहुल भागात जागेची उपलब्धता पडताळण्यात येत असून जागा उपलब्ध झाल्यानंतर त्याठिकाणी शासकीय तंत्रनिकेतन उभारण्यात येतील.

**मौजे नवलगव्हाण (ता.जि.हिंगोली) येथील तलावासाठी संपादित केलेल
जमिनीचा मावेजा मिळण्याबाबत**

(४०) * १००१४ श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे नवलगव्हाण (ता.जि.हिंगोली) येथील तलावासाठी दोन वर्षापूर्वी शेतकऱ्यांच्या जमिनी घेतल्या त्यांना तलाव बांधून पूर्ण होवूनही माहे एप्रिल, २०१५ अखेर मावेजा देण्यात आला नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्याची कारणे काय आहेत,

- (३) तसेच सदर तलावासाठी संपादित केलेल्या जमिनीचा मावेजा शेतकऱ्यांना तातडीने देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

नवलगव्हाण साठवण तलाव (मौ.नवलगव्हाण, साटंबा व भांडेगाव ता.जि.हिंगोली) चे भूसंपादन प्रक्रीया पूर्ण झाली आहे. दि. ७.४.२०१५ रोजी नविन भूसंपादन कायद्यान्वये भूसंपादनाचा निवाडा जाहीर करण्यात आलेला असून दि.१७.६.२०१५ रोजी कार्यकारी अभियंता, ल.पा.वि., परभणी यांचेकडून ४,०८,३४,०००/- निधी प्राप्त झाला असून मावेजा वाटपाची प्रक्रीया सुरु आहे. तसेच या पूर्वी संबंधीत शेतकऱ्यांना ऑक्टो. २०१३ ते जाने. २०१४ या कालावधीत अंदाजित मावेजा रकमेच्या ८०% मावेजा रु.९९,९२,६८०/- वाटप करण्यात आलेला आहे. सद्यस्थितीत तलावाच्या घळभरणीचे काम अपूर्ण असून शेतजमिनी ह्या शेतकऱ्यांच्याच ताब्यात आहेत.

(२) विलंबाची कारणे पुढील प्रमाणे आहेत. १) नविन भूसंपादन कायदा दि. १.१.२०१४ रोजी अंमलात आला. २) परंतू रि.या.क्र. ४२७४/२०१४ श्री पंजाबराव गणपतराव बोराडे विरुद्ध शासन प्रकरणात दि. १८/८/२०१४ पर्यंत मा. उच्च न्यायालयाचे स्थगन आदेश होते. त्यामुळे शासनाने पुढील आदेशापर्यंत निवाडे जाहीर करू नयेत, असे निर्देश दिलेले होते. ३) सदर रिट याचिकेत दि. ९.३.२०१५ रोजी मा.उच्च न्यायालयाने निर्णय दिला. त्यानंतर प्रकरणात भूसंपादनाचा निवाडा जाहीर करण्यात आला आहे. ४) परंतू या पूर्वीच शेतकऱ्यांना रु. ९९,९२,६८०/- वाटप करण्यात आलेला आहे. आणि उर्वरित मावेजा वाटपाची प्रक्रीया सुरु आहे.

(३) व (४) भूसंपादनाची प्रक्रीया संपताच दि. ०८/०४/२०१५ रोजी निधी मागणी केली होती. आणि दि.१७/०६/२०१५ रोजी कार्यकारी अभियंता, ल.पा.वि. परभणी यांचेकडून निधी प्राप्त झालेला आहे. व मावेजा वाटपाची कार्यवाही सुध्दा सुरु करण्यात आलेली आहे.

**पाचोरा (जि.जळगाव) तालुक्यात वाळुची अवैध
वाहतुक होत असल्याबाबत**

(४१) * १००८५ श्री.गुरुमुख जगवानी : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पाचोरा (जि.जळगाव) तालुक्यात वाळू ठेके तात्पुरते बंद केल्याने अवैध वाळुची वाहतुक मोठ्या प्रमाणात होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक २० मे, २०१५ रोजी वा त्यादरम्यान पाच ट्रॅक्टर महसूल विभागाने जप्त केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अवैधरित्या वाळू उपसा बंद करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप याबाबत कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) पाचोरा तालुक्यातील ३ वाळू ठेके दिनांक १६/०४/२०१५ ते दिनांक २०/०५/२०१५ या कालावधीत तात्पुरत्या स्वरूपात बंद करण्यात आले होते. याकालावधीत तालुका स्तरावरील भरारी पथकामार्फत वाळूची अवैध वाहतूक करणाऱ्या ५ ट्रक्टरवर दंडात्मक कारवाई करून, रुपये १,०२,१५०/- इतका दंड वसूल केला आहे. तसेच उप प्रादेशिक परिवहन विभागाकडून सदर वाहनांचे परवाने ६० दिवसांकरिता निलंबित करण्यात आले आहेत.

गौण खनिजांच्या अवैध उत्खनन/वाहतुकीस प्रतिबंध करण्यासाठी तालुका स्तरावर पथकांची नियुक्ती करण्यात आलेली असून, वाळूचे अवैध उत्खनन/वाहतूक करतांना आढळून आल्यास संबंधितांविरुद्ध दंडात्मक कारवाई करून आवश्यकनुसार फौजदारी कारवाई करण्यात येते.

गांव पातळीवरही तलाठी/मंडळ अधिकारी व सरपंच / उपसरपंच, ग्रामसेवक, पोलीस पाटील व पोलीस यांचे स्थानिक पथक नियुक्त करण्यात आले आहे.

वाळू उत्खननाची तपासणी करण्यासाठी महसूल, पोलीस व परिवहन विभागाचे संयुक्त पथक नियुक्त करण्यात आले आहे.

लिलाव झालेल्या वाळू स्थळावर कॅमेरे बसविण्यांत आलेले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे वरसे (ता.रोहा, जि.रायगड) येथील गावठाणातील

४२ भूखंडधारकांना भूखंडांचे वाटप करण्याबाबत

(४२) * १०३२५ श्री.नागो गाणार : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे वरसे (ता.रोहा, जि.रायगड) येथील गावठाणात पाडण्यात आलेल्या ४२ भूखंडापैकी श्री.प्रमोद अंबाजी कांबळे व अन्य अर्जदार यांनी त्यांची कब्जा हक्काची रक्कम भरल्यानंतर तसेच शासनाच्या सर्व अटी व शर्तीची पूर्तता करूनही त्यांना घरासाठी वितरीत करण्यात आलेले भूखंड अद्यापही प्राप्त न झाल्याप्रकरणी त्यांनी तहसीलदार, रोहा, उपविभागीय अधिकारी, माणगाव, अपर मुख्यसचिव, महसूल विभाग, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय व मा.महसूल मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांना दिनांक ३० एप्रिल, २०१२ ते दिनांक ७ मे, २०१४ या कालावधीत अनेक निवेदने देऊनही आवश्यक कार्यवाही झालेली नाही, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, संबंधितांना भूखंड न मिळाल्यामुळे ते बेघर होऊन त्यांना त्यांच्या नातेवाईकांच्या घरी आश्रीत म्हणून रहावे लागल्याने त्यांची कुचंबणा व अवहेलना होत आहे, हेही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप याबाबत कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) होय हे अंशतः खरे आहे.

श्री अंबोली दामोदर कांबळे यांना मौजे वरसे ता.रोहा येथील गावठाण विस्तार योजनेअंतर्गत १९८७ साली एक भूखंड वाटप करण्यात आला होता. परंतु श्री. कांबळे यांनी त्यावेळी विहित मुदतीत कब्जे हक्कांची रक्कम जमा भूखंडाचा ताबा न घेतल्याने सदरचे वाटप आदेश रद्द झाले आहे.

श्री. कांबळे यांनी आता दिनांक ३०.५.२०१३ रोजी उपविभागीय अधिकारी, माणगाव यांचेकडे उपरोक्त योजनेअंतर्गत घर बांधणीसाठी भूखंड देण्याबाबत विनंती अर्ज दिला आहे. सद्यःस्थितीत श्री. कांबळे हे नोकरी निमित्त चुनाभट्टी, मुंबई येथे रहात असून मौजे वरसे या गावी श्री. कांबळे किंवा त्यांचे वडील यांच्या नावे असेसर्मट उतारा व रेशनकार्ड नाही. तसेच वरसे येथील मतदार यादीमध्ये त्यांची नावेही नाहीत. त्यामुळे श्री. कांबळे यांना आता भूखंड देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही व सदर योजनेत आता भूखंडही शिल्लक नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात शेतकऱ्यांकडून जादा वापर होत असलेल्या
डीएपी खताचे दर स्थिर ठेवण्याबाबत**

(४३) * १०३५३ श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात शेतकऱ्यांकडून जादा वापर होत असलेल्या डीएपी या खताच्या दरात ८० रुपयांनी माहे जून २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान वाढ करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने खताचे दर निश्चित केल्यानंतर डीएपी खताच्या दरात वाढ करण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) खताचे भाव स्थिर ठेवण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यांत येत आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) मुलद्रव्याधारीत अनुदान योजनेअंतर्गत (एनबीएस) खताचे अनुदान केंद्र शासन ठरविते. युरिया खतांचे दर केंद्र शासनाने नियंत्रित केल्यामुळे ते स्थिर आहेत, परंतु इतर खतांच्या किंमती ठरविण्याचे अधिकार उत्पादक कंपन्यांना दिलेले आहेत. त्यामुळे खत उत्पादक कंपन्या आंतरराष्ट्रीय बाजारातील खतांच्या व कच्चा मालाच्या किंमतीमध्ये होणाऱ्या वाढ/अटी नुसार विक्री किंमतीमध्ये बदल करतात.

(३) केंद्र शासन रासायनिक खतांना अनुदान देत असल्याने अनुदानित खतांच्या किंमती ठरविण्याचे कोणतेही अधिकार राज्य शासनास नाहीत.

पुणे येथील प्रादेशिक परिवहन कार्यालयामध्ये (आरटीओ) वाहनचालकांला पक्का परवाना मिळविण्याच्या प्रक्रियेबाबत

(४४) * १०७२० श्री.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील प्रादेशिक परिवहन कार्यालयामध्ये (आरटीओ) वाहनचालकांला पक्क्या परवान्याची चाचणी देण्यासाठी वेळेत अपॉयमेंट मिळत नसल्याने शिकाऊ परवाना कालबाह्य होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यामुळे "सारथी" या संकेत स्थळावर नव्याने अर्ज भरून परवाना मिळविण्याच्या प्रक्रियेला सुरुवात करावी लागत असून वेळेचा अपव्यय होऊन आर्थिक भूदंड सोसावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शिकाऊ व पक्के परवाने निर्धारित वेळेत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यात अतिक्रमीत जमिनीची नोंदणी जिल्हा परिषद, नगरपालिका यांच्याकडे करण्याबाबत

(४५) * ७८९१ श्री.खवाजा बेग, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) यवतमाळ जिल्ह्यात असलेल्या शासकीय जमिनीवर मोठ्या प्रमाणात राहुटी, दुकाने, पक्की घरे बांधण्यात आली आहेत मात्र सदर अतिक्रमीत जमिनीची नोंदणी जिल्हा परिषद, नगरपालिका यांच्याकडे नसल्याचे माहे मे, २०१५ या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर अतिक्रमित जागा हस्तगत करणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) यवतमाळ जिल्ह्यात काही ठिकाणी शासकीय जमिनीवर अतिक्रमण करून राहुटी, दुकाने, पक्की घरे बांधण्यात आली आहेत. ही वस्तुस्थिती आहे. मात्र सदरहू अतिक्रमणांची नोंद जिल्हा परिषद, नगर परिषद यांचेकडे नसल्याची बाब माहे मे, २०१५ च्या पहिल्या सप्ताहात उघडकीस आल्याचे निदर्शनास आले नाही.

(२) व (३) शासकीय जमिनीवर आढळणाऱ्या अतिक्रमणांच्या संदर्भात महसूली यंत्रणेमार्फत महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता १९६६ च्या कलम ५० व ५१ अन्वये मनुष्यबळाची उपलब्धता, कायदा व सुव्यवस्था इत्यादी बाब विचारात घेवून वेळोवेळी कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महावितरण कर्मचाऱ्यांचा पगारवाढीच्या थकबाकीचा २०० कोटी रुपयांचा हप्ता थकल्याने राज्यभरातील ७६ हजार कर्मचाऱ्यांना आर्थिक फटका बसल्याबाबत

(४६) * १६१८ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.राहुल नार्वेकर, श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये देय असलेल्या महावितरण कर्मचा-यांच्या पगारवाढीच्या थकबाकीचा २०० कोटी रुपयांचा हप्ता थकल्याने राज्यभरातील ७६ हजार कर्मचाऱ्यांना आर्थिक फटका बसल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त घटनेची चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने सन २०१३ च्या वेतनवाढीच्या करारानुसार वाढीव वेतन कर्मचाऱ्यांना तातडीने मिळण्याबाबत शासन कोणती कार्यवाही करणार आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, कार्यवाहीस होत असलेल्या विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) वेतन कराराच्या निश्चितीच्या वेळी विविध कर्मचारी संघटना व महावितरण कंपनी व्यवस्थापन यांच्या मध्ये झालेल्या सामंजस्य करारान्वये, माहे एप्रिल, २०१३ ते जुलै २०१४ या कालावधीच्या थकबाकीची रक्कम ४ टप्प्यांमध्ये त्या वेळी कंपनीच्या आर्थिक परिस्थितीनुसार अदा करण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला आहे. त्यानुसार माहे डिसेंबर, २०१३ ते मार्च २०१४ या कालावधीच्या फरकाची रक्कम एप्रिल, २०१५ मध्ये अदा करताना त्यापोटी येणारा वित्तीय भार व कंपनीच्या आर्थिक परिस्थितीचा सखोल आढावा घेण्यात आला व सदर हप्ता माहे मे, २०१५ मध्ये अदा करण्यात आला आहे.

(३) वाढीव वेतन लागू करण्यात आलेले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यभरात केल्या जाणाऱ्या ओव्हरलोड मालवाहतूकीतून
 गैरव्यवहार होत असल्याबाबत**

(४७) * ६६६९ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आरटीओ दलालांकडून वर्षाला ८०० कोटी पेक्षा जास्त रक्कम फस्त केली जाते असे विधान तत्कालिन परिवन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तत्कालीन परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य यांनी केलेल्या विधानामुळेच व दलालांच्या दबावामुळेच त्यांची बदली ३ वर्षांचा कालावधी पूर्ण होण्याआधीच करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कर्तव्यदक्ष अधिकाऱ्यांनी नियमानुसार शासकीय काम केल्यास त्यांची ३ वर्षांच्या आत बदली करणे वा अन्य कारवाईस सामोरे जावे लागेल, असा संदेश राज्याच्या प्रशासनामध्ये पसरला गेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, ओव्हरलोड करून मालवाहतूक करणाऱ्यांवर शासनाने चौकशी करून कोणती दंडात्मक कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(५) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत,

(६) तसेच परिवहन कार्यालयामधील दलालबंदीच्या निर्णयाची सद्यस्थिती काय आहे ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) नाही.

(२) व (३) हे खरे नाही.

(४) ओव्हरलोड मालवाहतूक करणाऱ्या वाहनांचा शोध घेण्याकरीता सन २०१४-१५ मध्ये ५७.७७.९१३ इतकी वाहने तपासण्याबाबत आली. त्यापैकी दोषी आढळलेल्या ९७.०३१ वाहनांकडून रुपये ९२.४७ कोटी एवढी दंड वसूली करण्यात आली.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) नागरिकांना कामकाजाच्या कार्यपध्दतीची माहिती होण्यासाठी कार्यालयाच्या आवारात प्रवेश करण्यापूर्वीच दर्शनी भागात बाहेरून दिसतील अशा पध्दतीने माहितीचे फलक प्रदर्शित करून, कार्यालयाचे प्रवेशाचे ठिकाणी एक मार्गदर्शन कक्ष निर्माण करून विनामध्यस्थ सुलभ कार्यप्रणाली योजना राविणेबाबत परिवहन आयुक्त कार्यालयामार्फत सर्व प्रादेशिक परिवहन कार्यालयांना सूचना देण्यात आल्या आहेत. प्रादेशिक परिवहन कार्यालयाशी संबंधित असलेले कोणतेही कामकाज एखाद्या व्यक्तीकडून थेट कार्यालयात प्राप्त झाल्यावर ते विनासायास करून देण्यात येते.

यवतमाळ जिल्ह्यातील रस्त्याला लागून असलेल्या व गल्ल्यांमध्ये असलेली रोहित्रे (डीपी) उघडेच असल्यामुळे नागरिकांना त्यापासून धोका निर्माण झाल्याबाबत

(४८) * ७८६९ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अनिल भोसले, श्रीमती विद्या चव्हाण : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यातील रस्त्याला लागून असलेल्या व गल्ल्यांमध्ये असलेली रोहित्रे (डीपी) हे उघडेच असून त्यामुळे त्या परिसरातील लहान मुले व नागरिकांना त्यापासून धोका उत्पन्न झाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ही रोहित्रे उघडीच ठेवण्याची किंवा त्यावर झाकण न बसविण्याची कारणे काय आहेत,

(३) त्यांची दुरुस्ती त्वरित करण्याबाबत शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) रोहित्रांच्या डिस्ट्रीब्युशन बॉक्सची झाकणे गंजल्यामुळे, बिजागरी तुटल्यामुळे तुटलेली आहेत व काही ठिकाणी झाकणे चोरी झाल्याने डिस्ट्रीब्युशन बॉक्स उघडे झाले आहेत. तथापि सदर गंजलेली व तुटून पडलेली व चोरीला गेलेली झाकणे दुरुस्ती करून बदलण्याचे काम नियमितपणे चालू असते.

(३) सदर डिस्ट्रीब्युशन बॉक्सची झाकणे दुरुस्ती करण्याचे काम सुरू आहे.

शेतकऱ्यांना खाते पुस्तिका वाटप करणेबाबत

(४९) * ७२६१ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र जमीन अधिनियम १९६६ मधील खाते पुस्तिका तयार ठेवणे व नियम १९७१ नुसार जमिनधारण करणाऱ्या खातेदारास सरकारी देणी, लागवडी, पेरे, क्षेत्र व इतर माहितीची नोंद असलेली खाते पुस्तिका देण्याबाबतची मागणी परभणी-हिंगलीचे स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी सन २०१५ दरम्यान मा. महसूलमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शेतकऱ्यांकडे संपुर्ण नोंद असणारी अद्ययावत खाते पुस्तिका वाटप करण्याबाबत मा. मंत्री महोदयानी कोणती कार्यवाही केली आहे,

(३) असल्यास, किती मुदतीत शेतकऱ्यांना अद्ययावत खाते पुस्तिका वाटप करण्यात येणार आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) होय.

(२) व (३) महाराष्ट्र जमीन महसूल (खातेपुस्तिका तयार करणे, ती देणे व ठेवणे) नियम, १९७१ मधील तरतुदीनुसार जमीन धारकाने त्याच्या धारण जमिनीची खातेपुस्तिका देण्याची मागणी केल्यास व त्यासंबंधी विहित फी व खातेपुस्तिकेची किंमत अदा केल्यास त्यात खातेपुस्तिका पुरविण्याची तरतूद आहे. यानुसार राज्यातील क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना आवश्यक कार्यवाही करण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील ठेकेदार कंपनीकडून कामे वेळेत होत नसल्याने वीज वितरण कंपनीची कोटयवधींची कामे प्रलंबित असल्याबाबत

(५०) * ७१९२ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.जर्नादन चांदूरकर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील कामे ठेकेदार कंपनीकडून वेळेत होत नसल्याने वीज वितरण कंपनीची कोटयवधींची कामे प्रलंबित असल्याचे दिनांक १ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, १५०० पेक्षा अधिक कृषीपंप जोडण्याबरोबर नव्याने खांब बदलणे, ट्रान्सफॉर्मर बदलणे आदी प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी वीज वितरणाची प्रलंबित कामे तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करणार आहे,
- (४) अद्याप, याबाबत कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) अंशतः खरे आहे. मार्च २०१४ अखेर पैसे भरलेल्या प्रलंबित १३४१ कृषीपंप वीज जोडण्यांपैकी सन २०१४-१५ मध्ये ८१९ व सन २०१५-१६ मध्ये ६५ नवीन कृषीपंपाना बीजजोडण्या देण्यात आल्या. उर्वरित कृषीपंप वीजजोडण्या देण्याची कामे प्रगतीपथावर आहेत व सदर वीज जोडण्यांना मार्च २०१६ अखेरपर्यंत वीजपुरवठा करणे प्रस्तावित आहे. दोन ३३/११ केव्ही उपकेंद्र संबंधित वाहिन्या व वितरण रोहित्रांची कामे प्रगतीपथावर आहेत.

(३) ठेकेदाराकडे साधनसामुग्री उपलब्ध असून अतिरिक्त मनुष्यबळ वापरून तफावत दूर करण्यासंबंधीत सतत सर्व स्तरावरून पाठपुरावा सुरु आहे. तसेच निश्चित ध्येयापासूनची तफावत दूर करण्यासाठी निविदेतील कायदेशीर तरतूदीनुसार दिनांक ३१.१.२०१५ रोजी प्रथम व दिनांक ११.६.२०१५ रोजी द्वितीय नोटीस (टु करेक्ट) देण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोणसई (ता.वाडा, जि.पालघर) येथील भूमाफियांनी आणि खदान मालकांनी नदीपात्रात विनापरवाना भूसुरंगाचे स्फोट करून दगड पाडण्याचे काम सुरु केल्याबाबत

(५१) * ९९८३ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.राहुल नार्वेकर, अॅड.निरंजन डावखरे :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोणसई (ता.वाडा, जि.पालघर) येथील भूमाफियांनी आणि खदान मालकांनी बंधान्यालगत खाली नदीपात्रात विनापरवाना भूसुरंगाचे स्फोट करून दगड पाडण्याचे काम सुरु केल्याने येथील बंधान्यांचे अस्तित्व धोक्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संबंधितांविरोधात त्वरीत कारवाई करण्याची मागणी कोणसई ग्रामपंचायतीने माहे मार्च, २०१५ मध्ये वा त्यासुमारास तहसिलदार, वाडा, जिल्हाधिकारी, पालघर, मा.महसूलमंत्री आदींकडे लेखी तक्रार केलेली असतानाही याप्रकरणी महसूल प्रशासनाकडून आजमितीस कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,
- (४) भूसुरंगाच्या स्फोटाने कोणसई बंधान्याचे अस्तित्व धोक्यात आल्याने सदरहू बेकायदा भूसुरंगाला परिणामकारकरित्या आळा घालण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती ठोस कारवाई केली आहे वा करण्यात येत आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) (३) व (४) यासंदर्भात कोणसई ग्रामपंचायतीने तहसिलदार, वाडा यांचेकडे दि. ४.१२.२०१४ रोजी निवेदन दिले आहे. सदर निवेदनाच्या अनुषंगाने चौकशी केली असता, कोणसई गावाच्या हद्दीतील नदीपात्रातून विनापरवाना दगडाचे उत्खनन केल्याचे आढळून आले आहे. त्यानुसार पोलीस स्टेशन, वाडा येथे अज्ञात व्यक्ती विरुद्ध गुन्हा नोंदविण्यात आला आहे. तथापि, कोणसई येथील कोकण पध्दतीच्या बंधान्यास कोणत्याही प्रकारची हानी पोहचल्याचे निदर्शनास आले नाही.

राज्यात एसटी महामंडळाने मॅक्सीकॅबसारखी सुविधा उपलब्ध करून देण्याबाबत

(५२) * ८१८४ श्रीमती दिप्ती चवधरी, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात मॅक्सीकॅब सुरू करण्यासाठी एसटी महामंडळाने आक्षेप घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, एसटी महामंडळ मॅक्सीकॅबसारखी सुविधा लोकांना देण्याबाबत काही उपाययोजना करणार आहे,
- (३) असल्यास, त्याचा थोडक्यात तपशील काय आहे,
- (४) असल्यास, राज्य सरकारची मॅक्सीकॅबला परवानगी देण्याबाबतची भूमिका काय आहे ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) राज्य परिवहन महामंडळ सद्यस्थितीत ३१ आसन व्यवस्था असलेल्या ५९५ मिडी बसेसद्वारे महाराष्ट्र राज्याच्या ग्रामिण, दुर्गम व अतिदुर्गम भागात त्याचबरोबर सुमारे ९००० परिवर्तन बसेसद्वारे ग्रामीण भागात प्रवासी वाहतूक सेवा पुरवित आहे.

(४) मॅक्सीकॅबला परवानगी देण्याबाबतच्या शासनाच्या निर्णयाविरुद्ध राज्य परिवहन महामंडळाने मा. उच्च न्यायालयाच्या मुंबई खंडपीठात, याचिका क्र. २७२३ व २७२४, सन १९९१ दाखल केली होती. सदर न्यायालयीन प्रकरणी दिनांक २९.११.२०१३ रोजी मा. न्यायालयात निर्णय होवून, मा. न्यायालयाने महामंडळाची बाजू संयुक्तिक असल्याचे आदेश दिले आहेत.

खामगांव (जि.बुलढाणा) येथील सेतू कार्यालयात होत असलेल्या भ्रष्टाचाराबाबत

(५३) * ८१५९ श्री.पांडुरंग फुंडकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खामगांव, (जि.बुलढाणा) येथील सेतू कार्यालयात अनेक शासकीय दाखले देण्यास सामान्य नागरिकांना विलंब होत असल्याबाबतच्या तक्रारी उपविभागीय अधिकारी यांना प्राप्त होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर दाखले मिळण्यास विलंब होत असल्यामुळे विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक नुकसान होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सेतू कार्यालय तसेच उपविभागीय अधिकारी कार्यालय, खामगांव येथे किती दाखले प्रलंबित आहेत,
- (४) असल्यास, दाखले देण्यास होणा-या विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) उप विभागीय अधिकारी, खामगांव, जि.बुलढाणा यांचेकडील सेतू कार्यालयाकडे दि. १/०४/२०१५ ते दि. ३०/६/२०१५ या कालावधीत जनतेकडून विविध प्रमाणपत्रासाठी ६२५९ अर्ज प्राप्त झाले होते. त्यापैकी ६०४४ प्रमाणपत्रे विहित कालावधीत देण्यात आली असून २१५ अर्ज त्रुटी पूर्तते अभावी अद्याप प्रलंबित आहेत. उप विभागीय अधिकारी, खामगांव, जि.बुलढाणा येथील सेतू कार्यालयाकडून शेतकऱ्यांना व विद्यार्थ्यांना दाखले देण्यास विलंब झाल्याविषयी लेखी तक्रार प्राप्त झालेली नाही. तथापि सामान्य नागरिकांना दाखले देण्यास झालेल्या विलंबाविषयी वेळोवेळी प्राप्त होणाऱ्या तोंडी तक्रारीचे निरसन करण्यात येते.

राज्यात वाहन परवाना ऑन लाईन पध्दतीने सुरु करण्याच्या प्रक्रीयेबाबत

(५४) * ९७६७ श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात परिवहन विभागाच्या माध्यमातून वाहन परवाना ऑनलाईन पध्दतीने देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर वाहन परवाना ऑनलाईन सुरु करण्यात आल्याने परवाना काढणाऱ्यांच्या संख्येत घट झाल्याची बाब दिनांक १४ एप्रिल, २०१५ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, नागरिकांच्या हिताच्या दृष्टीने सदर ऑनलाईन पध्दत सुलभ करण्याबाबत शासनाने कोणती सुविधा उपलब्ध करून दिली वा देण्यात येणार आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) होय.

(३) शिकाऊ/ पक्की अनुज्ञत्पीकरिता अपॉइमेंट घेण्यासाठी विभागातर्फे मोबाईल सुविधा (app) विकसित करण्याची बाब सुरु आहे. तसेच, ऑनलाईन यंत्रणेमध्ये सुलभता आणण्याच्या दृष्टिकोनातून सदर योजना हाताळणाऱ्या राष्ट्रीय सूचना केंद्र, हैद्राबाद यांच्याकडून कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील शक्ती मिलचा भुखंड शासनाने ताब्यात घेण्याबाबत

(५५) * ८३८४ श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील शक्ती मिलकडून अटी व शर्तीचा भंग झाल्यामुळे भाडेपट्टा रद्द करून हा भुखंड ताब्यात घेण्याचे आदेश मागील सरकारने दिल्यानंतरही महसूल विभागाने तात्काळ कॅव्हेट फाईल न केल्याने शक्ती मिलला उच्च न्यायालयातून स्थगिती मिळाली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शक्ती मिलचा मोक्याच्या ठिकाणी असलेला सुमारे साडेसहा एकर भुखंड शासनाने ताब्यात घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) अद्याप, उक्त प्रश्नाबाबत कोणतीच कार्यवाही होत नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) लोअर परेल महसूल विभागातील भूकर क्र.६५ या शासकीय मिळकतीबाबत तत्कालीन मा.मंत्री (महसूल) यांनी दि.१०.०८.२०१४ रोजी आदेश पारीत केले असून, सदर जागा शासन निहित करण्याच्या प्रस्तावात मंजूरी दिली. त्यानुसार जिल्हाधिकारी, कार्यालयाकडून दि.२५.८.२०१४ रोजी सदर शासकीय मिळकतीवर जाऊन त्या जागेचा एकतर्फी ताबा घेवून भूकर क्र.६५ या शासकीय जमिनीच्या मिळकत पत्रिकेवरील भाडेपट्टेदार श्री.शक्ती मिल्स लि. यांचे नाव कमी करण्यात आले आहे.

मात्र तत्कालीन मा.मंत्री (महसूल) यांनी या प्रकरणात दि. १०.८.२०१४ रोजी दिलेल्या आदेशांविरुद्ध मा.मुंबई उच्च न्यायालयात रिट याचिका दाखल करण्यात आली असून सदर प्रकरणात मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने दि. १५.९.२०१४ रोजी पुढील कोणतेही आदेश न करण्यास निर्देश दिलेले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कृषी पंपाना वीज जोडणी देण्याबाबत

(५६) * ७४८४ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अनिल भोसले, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.किरण पावसकर, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात विशेषतः बीड, यवतमाळ जिल्ह्यात कृषी पंपाचा अनुशेष दिवसेंदिवस वाढत असून जिल्ह्यात दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०१५ रोजीनुसार सुमारे ७७५८ कृषीपंपाच्या वीज जोडण्या तीन वर्षांपासून प्रलंबित आहे, हेही खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शेतकऱ्यांनी अनामत रक्कमा भरूनही त्यांना वेळेवर वीज जोडणी मिळत नसल्यामुळे दुष्काळग्रस्त शेतकरी अडचणीत सापडला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जिल्ह्यातील विहिरी पूर्ण झाल्यानंतरही अनेक शेतकऱ्यांना वीज जोडणी देण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, वीज जोडणी वेळेवर न दिल्यामुळे परिणामी सिंचनाची सुविधा असतानाही लाखो रूपयांचा खर्च वाया जात आहे, हेही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, कृषीपंपाच्या विद्युतीकरणासह बीड विभागाने प्रस्तावित केलेल्या देखभाल व दुरुस्ती योजनेतील रु. २.४५ कोटी च्या कामांना शासन प्राधान्याने मंजूरी देणार आहे काय,
- (६) असल्यास, कृषी पंपाना वीज देण्याबाबत शासनाकडून कोणती तातडीची कार्यवाही करण्यात आली वा येत आहे,
- (७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे नाही.

(४) नाही, हे खरे नाही.

(५) होय.

(६) कृषीपंपाना वीज देण्याबाबत शासनाकडून बीड जिल्ह्याकरीता ५९ कोटी रुपये शासनाकडून मंजूर झाले असून यातील रुपये २२ कोटीच्या शेतीपंप कामासाठी काम सुरु करण्याचे आदेश कंत्राटदारांना देणेत आले आहेत व उर्वरित कामासाठी ई-निविदा प्रक्रिया सुरु आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील कृषी महाविद्यालयाकडून विद्यार्थ्यांना
E.B.C. सवलत देण्याबाबत**

(५७) * १९१७ डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक ३९५० ला दि.१० मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील कृषि विद्यापीठांतर्गत खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित कृषि अभ्यासक्रमात शिक्षण घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या प्रतिपूर्तीसाठी उर्वरित अनुदान रकमेची मागणी मंजूर करण्याच्या विचाराधिन प्रस्तावावर शासनाचा विचार पुर्ण झाला आहे काय,
- (२) असल्यास, प्रश्नोत्तर बाब "१" मधील अभ्यासक्रमात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक शुल्काची संपूर्ण प्रतिपूर्ती करण्यात आली आहे काय,
- (३) नसल्यास, याबाबत शासनाचा विचार पुर्ण होऊन पात्र विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्काची संपूर्ण प्रतिपूर्ती केव्हापर्यंत करण्यांत येणार आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) राज्यातील कृषी विद्यापीठांतर्गत खाजगी विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील कृषी व संलग्न अभ्यासक्रमात शिक्षण घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक शुल्काच्या ५० % रकमेची प्रतिपूर्ती विभागाकडून करण्यात येते.

सन २०११-१२ पासून या योजनेत देय असलेल्या अनुदानापेक्षा कमी अनुदान उपलब्ध करून दिल्यामुळे पात्र विद्यार्थ्यांना देय असलेल्या शैक्षणिक शुल्काची संपूर्ण प्रतिपूर्ती करण्यात आलेली नाही.

सन २०११-१२ ते सन २०१३-१४ मधील पात्र लाभार्थ्यांना देय असलेल्या शैक्षणिक शुल्काच्या प्रतिपूर्तीकरीता रु. १५,८०,५४,६१८ इतके अनुदान प्रलंबित आहे. या योजनेंतर्गत चालू आर्थिक वर्षात रु. ८ कोटी इतकी तरतूद अर्थसंकल्पीत करण्यात आली आहे. त्यापैकी रु. ५ कोटी ६० लाख इतके अनुदान दि. १०.०७.२०१५ अखेर उपलब्ध करून देण्यात आले आहे. तसेच प्रलंबित प्रतिपूर्तीकरीता पुरक मागणीद्वारे अतिरिक्त रु. १० कोटी उपलब्ध करणे प्रस्ताविण्यात आले आहे.

**अलिबाग (जि.रायगड) तालुक्यातील सांबरकुंड प्रकल्पग्रस्तांच्या
जमीनी संपादित केल्याबाबत**

(५८) * १६६१ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अलिबाग (जि.रायगड) तालुक्यातील सांबरकुंड मध्यम प्रकल्पासाठी भूसंपादन अधिनियम, १८९४ च्या कलम ४ अन्वये भूसंपादनाबाबत दिनांक १ एप्रिल, २००६ रोजी नोटीस प्रसिध्द करण्यात आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अलिबाग तालुक्यातील मौजे खेरवाडी, जांभूळवाडी, सांबरकुंड इत्यादी संपादित करण्यात येणाऱ्या शेत जमिनी, वरकस जमिनी व वनहक्क कायद्यानुसार मिळालेल्या जमिनी संपादित करण्यात येत आहेत, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, आदिवासी वाड्यांतील प्रकल्पग्रस्त विस्थापित होत असून त्यांच्या उदरनिर्वाहासाठी असलेल्या जमिनी संपादित होत असल्याने आदिवासी वाड्यांवरील प्रकल्पग्रस्त बेघर होणार, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, आदिवासी वाड्यांवरील विस्थापित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांना पर्यायी जमिनी देण्यात येणार आहेत काय ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) सांबरकुंड प्रकल्पाच्या धरण व बुडीत क्षेत्र संपादनाकरिता प्रकरण ५७० अन्वये १०३.८१.२ हे. क्षेत्राचा भूसंपादन प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, रायगड कार्यालयाकडे सादर करण्यात आला असून प्रकरणी भूसंपादन अधिनियम, १८९४ च्या कलम ४ ची अधिसूचना दिनांक २५.१.२००८ रोजी प्रसिध्द करण्यात आली आहे. सदर प्रकरणी अंतिम निवाडा दिनांक १७.९.२०११ रोजी प्रसिध्द करण्यात आला आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) धरणाच्या बुडीत क्षेत्रात ज्या वाड्यांच्या जमिनी व घरे जाणार आहेत व जे प्रकल्पबाधित होणार आहेत त्यांचे पुनर्वसन करावे लागणार आहे.

(४) विस्थापित होणाऱ्या प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन त्यांच्या पसंतीने निवडलेल्या ठिकाणी मौजे राजेवाडी (रामराज, ता. अलिबाग) येथील सर्व्हे नं. १२२ मधील २८-००-०० हे. इतक्या खाजगी क्षेत्राची संपादनाची कार्यवाही संपादक सस्थेच्या स्तरावर प्रगतीत आहे. असे कार्यवाही अभियंता, हेटवणे मध्यम प्रकल्प विभाग, कामार्ली, ता. पेण जि. रायगड यांनी जिल्हाधिकारी, रायगड कार्यालयास कळविले आहे. प्रस्ताव प्राप्त होताच जिल्हाधिकारी, रायगड कार्यालयाकडून नवीन भूसंपादन कायद्यानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

अमरावती, अकोला, यवतमाळ, बुलढाणा व वाशिम या जिल्हयातील ४६ हजार
सिंचन विहिरींवरील कृषिपंपाना वीज जोडणी मिळण्याबाबत

(५९) * ७४०८ श्री.गोपिकिशन बाजोरीया, श्री.राजेंद्र मुळक, श्री.संजय दत्त,
श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

- (१) विदर्भातील अमरावती, अकोला, यवतमाळ, बुलढाणा, वाशीम या जिल्हयातील जिल्हा प्रशासन आणि महावितरणामध्ये योग्य समन्वय नसल्यामुळे ४६ हजार सिंचन विहिरींवरील कृषिपंपाच्या वीज जोडण्या रखडल्याचे नुकतेच माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्या सुमारास उघडकीस आले आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वीजजोडण्या रखडल्याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर वीज जोडण्या रखडल्यामुळे शेतात बांधून तयार असलेल्या सिंचन विहिरीत भरपूर पाणी उपलब्ध असूनही शेतकरी शेताला पाणी देऊ शकत नाही, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, कृषि पंपाना वीज जोडणी मिळविण्याकरिता शेतकऱ्यांनी आवश्यक शुल्काचा भरणा करून अर्ज प्रक्रिया पूर्ण केल्यानंतरही मागील पाच वर्षांपासून विभागात ४६ हजार कृषिपंपाना अद्याप वीजजोडण्या दिलेल्या नाहीत हेही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (६) तदनुसार सदर वीज जोडण्या तात्काळ करण्याबाबत शासन स्तरावर कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (७) नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

(२) वीजजोडण्या रखडलेल्या नसून मार्च २०१५ अखेर महावितरणाच्या अमरावती परिमंडळ अंतर्गत पाच जिल्हयांमध्ये अनुक्रमे अकोला (७,६२१), वाशिम (७,२३९), अमरावती (१०,६९२), बुलढाणा (१०,८६०) व यवतमाळ (९,९१३) असे एकूण ४६,३२५ एवढे कृषिपंप अर्जदार पैसे भरून प्रलंबित असून वीज जोडणीचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) नाही पैशाचा भरणा करून प्रलंबित असलेल्या कृषिपंपाना ज्येष्ठतर यादी प्रमाणे वीज जोडणी देण्याची प्रक्रीया सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

(६) पैशाचा भ्रणा करून प्रलंबीत असलेल्या कृषीपंपाना जसेष्ठता यादी प्रमाणे वीज जोडणीची कामे करण्यासाठी सर्व आवश्यक उपाययोजना करण्यात आलेल्या आहे. इन्फ्रा-२ योजनेमध्ये कृषीपंपाच्या नियोजित कामांचे कंत्राटदारांना कार्यदेश देण्यात आलेले असून कामे सुरु झालेली आहेत व सदर कामे लवकरात लवकर होण्याकरीता सदर कंत्राटदारांसोबत पाठपूरावा करण्यात येत आहे. तसेच शासनाच्या विशेष पॅकेज योजनेमध्ये कृषीपंपाच्या नियोजित कामांच्या निविदा प्रक्रीया पूर्ण झाली असून कार्यादेश सुध्दा देण्यात आलेले आहेत कामे सुरु झाली असून ती लवकरात लवकर होण्याकरीता सदर कंत्राटदारांसोबत पाठपूरावा करण्यात येत आहे.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महावितरण कंपनीला २७७ लाखांचा तोटा
सहन करावा लागल्याबाबत**

(६०) * ९३७० श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महावितरणने रोहित्रांच्या खरेदी प्रक्रियेत नियमबाह्यपणे दिल्लीच्या अॅक्युरेट ट्रान्सफॉर्मर कंपनीला पुरवठ्याचे काम दिल्यामुळे महावितरणला २७७ लाखांचा तोटा सहन करावा लागून रोहित्रांच्या पुरवठ्यासाठी वर्षभर वाट पाहावी लागली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनामार्फत चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनामार्फत जबाबदारी निश्चित करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) अद्याप कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही. रोहित्रांची खरेदी ई-निविदा प्रक्रियेद्वारे पारदर्शकरित्या झाली असून, पुरवठ्यादाराने विहित कालावधीमध्ये रोहित्रांचा पुरवठा केल्यामुळे, निविदेच्या अटी व शर्तीनुसार सुधारितदरानुसार (Price Variation Amount) रक्कम रुपये २७७ लाख अदा करण्यात आली होती. परंतु २९७७ लाख अदा करण्यात आली होती. परंतु २९४७ रोहित्रांमध्ये आढळून आलेल्या त्रुटी, ह्या पुरवठादाराने उशिरा दुरुस्त करून दिल्यामुळे, अदा करण्यात आलेली रक्कम रुपये २७७ लाख ही, मे.अॅक्युरेट ट्रान्सफॉर्मर लि., नवी दिल्ली या कंपनीची महावितरणकडे जमा असलेली बँक गॅरंटी रुपये ५२१.८१ लाख चे रोखीकरण करून ती वसूल करण्यात आलेली आहे. त्यामुळे महावितरण कंपनीला कुठल्याच प्रकारचा तोटा सहन करावा लागत नाही.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील महावितरण कंपनीच्या रोहित्रामधून
 ठिणग्या पडून शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान**

(६१) * ८७०० श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मंगळवेढा (जि. सोलापूर) तालुक्यातील ब्रम्हपुरी येथील बठाण रस्त्यावर असलेल्या महावितरण कंपनीच्या रोहित्रामधून दिनांक ९ मार्च, २०१५ रोजी वा त्यादरम्यान पडलेल्या ठिणग्यांमुळे तेथील १० शेतकऱ्यांचा ६० एकर जमीनीवरील ऊस व ठिबक सिंचन यंत्रणा जळून शेतकऱ्यांचे सुमारे १ कोटी रुपयाचे नुकसान झाले आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (३) अद्यापर्यंत कार्यवाही केली नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) नाही. रोहित्रामधून ठिणग्या पडल्यामुळे आग लागली नसल्याचे चौकशीवरून दिसून येते.

- (२) सदर आग विद्युत कारणाने लागली नसल्याने नुकसान भरपाई अनुज्ञेय नाही.
 (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र शासनाच्या मुद्रांक व नोंदणी विभागात कंत्राटी तत्त्वावर काम करणाऱ्या
 संगणकचालकांना कमी केल्याबाबत**

(६२) * ८९२५ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र शासनाच्या मुद्रांक व नोंदणी विभागाच्या जवळपास ६०० कार्यालयांत गेल्या १४ वर्षांपासून कंत्राटी तत्त्वावर काम करणाऱ्या १३०० संगणकचालकांना शासनाने आपल्या कार्यालयातून कमी करण्याचे ठरविल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाने घेतलेल्या या पदमुक्त निर्णयामुळे उक्त युवक युवती बेरोजगार होऊन त्यांच्यावर उपासमारीची वेळ येणार आहे हे पाहता शासन त्वरीत आवश्यक कार्यवाही केली आहे काय वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

संगणकीय प्रणालीद्वारे दस्त नोंदणीचे कामासाठी मनुष्यबळ बी.ओ.टी. यंत्रणेमार्फत उपलब्ध करून घेण्यात येत होते. तथापि आता दस्त नोंदणीच्या कामासाठी आवश्यक मनुष्यबळ निविदा प्रक्रियेद्वारे स्वतंत्र पुरवठादारांकडून घेण्याचे शासनाने ठरविले आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे जिल्ह्यातील २४ गावात गावनिहाय स्वतंत्र आपत्ती व्यवस्थापन
आराखडा तयार करण्यात आल्याबाबत**

(६३) * १०६४५ श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील माळीण येथील दुर्घटनेनंतर जिल्हा प्रशासनाने पूर नियंत्रण आणि आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण समितीने घेतलेल्या बैठकीत पुणे जिल्ह्यातील २४ गावात भूस्खलन होण्याची शक्यता असल्याने संबंधित गावांचा आराखडा तयार करण्याच्या सूचना जिल्हाधिकारी, पुणे यांनी माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान दिल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माळीण दुर्घटनेनंतर जिल्हा प्रशासनाने जिल्ह्यातील गावांचे सर्वेक्षण केले होते त्यातून जिल्ह्यातील २४ गावांत भूस्खलन होण्याची शक्यता स्पष्ट झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच पुणे आणि पिंपरी चिंचवड महापालिकांनीही आपत्ती व्यवस्थापन आराखडा तयार करावा व नालेसफाईची कामे करून घ्यावी अशाही सूचना देण्यात आल्या, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, जिल्हाधिकार्यांच्या सूचनेनुसार सदरहू २४ गावांचा गावनिहाय स्वतंत्र आपत्ती व्यवस्थापन आराखडा तयार करण्यात आला आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त २४ गावांच्या आराखड्यामध्ये कोणकोणत्या बाबींचा समावेश करण्यात आला आहे,

(६) असल्यास, भूस्खलनाची भिती असलेल्या २४ गावांची नावे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) पुणे जिल्ह्यातील भूस्खलन होण्याची शक्यता असलेल्या २३ गावांचा अहवाल भूजल सर्वेक्षण आणि विकास संत्रणा यांचेकडून प्राप्त झाला आहे.

(३) होय.

(४) व (५) दरड कोसळण्याची शक्यता असलेल्या २३ गावांचा गाव आपत्ती व्यवस्थापन आराखडा अद्ययावत करून गावातील धोकादायक ठिकाणे, लोकसंख्या विषयक माहिती, निवारा, स्थानिक व शासकीय सामाजिक संस्था, आपत्ती दरम्यान संपर्क साधणाऱ्या व्यक्तित्तेचे संपर्क क्रमांक हॉटेल, शेतीविषयक माहिती आपत्तीचा इतिहास, आपत्ती प्रवण भाग दर्शविणारा नकाशा, हॉस्पिटल, उपलब्ध असलेले साहित्य इत्यादी गोष्टींचा सर्वसमावेशक आराखडा तयार करण्याच्या सूचना संबंधितांना देण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार अद्ययावत आराखडा तयार करण्याचे काम सुरु आहे.

(६) पुणे जिल्ह्यामध्ये नैसर्गिक आपत्ती होण्याची शक्यता असलेली गावे २४ नसून २३ आहेत. त्यांची नावे पुढीलप्रमाणे आहेत. १. फुलवडे अंतर्गत भगतवाडी २. माळीण अंतर्गत पसारवाडी ३. आसाणे ४. जांभोरी अंतर्गत काळेवाडी क्र. १ व २.५ पेंढारवाडी ६. धानवली ७. कोर्ले (जांभवली) ८. हेडणे ९. पोगारी (सोनारवाडी) १०. निलगिरी अंतर्गत तळमाचौरवाडी ११. भोमाळे १२. भोरगिरी अंतर्गत पणदरेवस्ती १३. माऊ (मोरमारवाडी) व गभालेवस्ती १४. साबळे (कडकराई) १५. लोगड १६. मालेवाडी १७. ताजे १८. बोरज १९. तुंग (भैरवनाथ मंदिर परिसर) २०. भुशी २१. घुटके २२. आंबवणे २३. घोळ

----- "कृषी मूल्य आयोग" राज्यस्तरावर स्थापन करण्याबाबत

(६४) * ८६०६ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.राजेंद्र मुळक, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शेतीमालास किफायतशीर भाव मिळावा व ग्राहकांना वाजवी दरात शेती माल खरेदी करता यावा यासाठी शेतीमाल भाव समितीचे पुर्नगठण करून "कृषी मूल्य आयोग" राज्यस्तरावर स्थापन करण्याबाबत केंद्र शासनाने निर्णय घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, "कृषी मूल्य आयोग" राज्यस्तरावर स्थापन करण्याबाबत सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) असल्यास, "कृषी मूल्य आयोग" स्थापन करण्याबाबत केंद्र सरकारशी राज्य शासनाने पत्र व्यवहार केला आहे काय,

(४) असल्यास, याबाबत केंद्र शासनाची भूमिका काय आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) सदरचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला आहे.
 (२), (३) व (४) शासन निर्णय क्रमांक: राकृमुआस्था-२०१४/प्र.क्र.५९/शेमाभास-११अ,
 दि. २३ एप्रिल २०१५ अन्वये 'राज्य कृषि मूल्य आयोगात' करण्यात आले आहे.
 सदरचा आयोग प्रशासकीय स्वरूपाचा असून त्या संदर्भात केंद्रशासनाची मंजूरी
 घेण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

वाशिम जिल्ह्यात बोगस बियाणांची सर्रास विक्री होत असल्याबाबत

(६५) * ९९५९ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा
 खुलासा करतील काय :-

- (१) वाशिम जिल्ह्यात व्यापारांनी खतांची कृत्रीम टंचाई निर्माण करून बोगस
 बियाणांची सर्रास विक्री करण्यात येत असून नामांकित कंपनीचे लेबल तयार करून
 बोगस बियाणे विक्रीसाठी मोठ्या प्रमाणात गोदामात साठविण्यात आल्याचे माहे जून
 २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय निष्पन्न झाले व त्यानुसार संबंधितांविरुद्ध कोणती
 कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) तसेच जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना उत्कृष्ट बियाणे प्राप्त व्हावे याकरीता कोणती
 कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप याबाबत कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय
 आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना उत्कृष्ट बियाणे उपलब्ध व्हावेत म्हणून बियाणे वितरक
 व विक्रेते यांच्या कृषि निविष्ठा केंद्राची गुण नियंत्रण निरीक्षक व भरारी पथकामार्फत
 तपासणी केली जाते. बियाणांचे नमुने घेऊन ते विश्लेषणाकरीता पाठविले जातात.
 अप्रमाणित बियाणे नमुने आढळून आल्यास कायदेशीर कारवाई केली जाते. विक्री बंद
 आदेश दिले जातात.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कृषीतील टाकावू पदार्थ तसेच सेंद्रीय आणि वैद्यकीय
कचऱ्यातून वीज निर्मिती करण्याबाबत**

(६६) * ८५१५ श्री.शरद रणपिसे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्रीमती हुस्नबान् खलिफे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्रात १४ हजार ४०० मेगावॅट वीज अपारंपारिक ऊर्जा स्रोतांतून निर्माण करण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आलेले असून सौर ऊर्जा निर्मिती, पवन विद्युत आणि उसाच्या चिपाडापासून वीज निर्मितीवर भर देऊन कृषीतील टाकावू पदार्थ तसेच सेंद्रीय आणि वैद्यकीय कचऱ्यातून वीज निर्मितीची नव्या धोरणांतर्गत करण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर धोरण निश्चित करण्यात आले आहे काय, असल्यास त्याचे स्वरूप काय आहे व पुढे कोणती कार्यवाही करण्यात येत आहे आणि त्यानुसार प्रत्यक्षात किती वीज निर्मिती करण्यात येणार आहे,
- (३) असल्यास, त्यामुळे कोळश्यापासून वीजनिर्मिती करण्यासाठी भुसावळ, दोडाई व पारस येथील प्रकल्प रद्द करण्यात येणार असल्याने वीजनिर्मितीत होणारी घट भरून काढण्यासाठी कोणती कार्यवाही करण्यात आली आहे वा करण्यात येत आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर धोरण निश्चित करण्याबाबतची कार्यवाही शासन स्तरावर सुरु आहे.

सौर ऊर्जा, पवन ऊर्जा, उसाच्या चिपाडावर आधारित सहवीज निर्मिती प्रकल्प, लघुजल विद्युत निर्मिती प्रकल्प, कृषिजन्य अवशेषावर आधारित वीज निर्मिती प्रकल्प व औद्योगिक टाकाऊ पदार्थापासून वीज निर्मिती प्रकल्प असे एकूण १४,४०० मे. वॅ. क्षमतेचे नवीन व नवीकरणीय ऊर्जेपासून वीज निर्मितीचे पारिषण सलंगन प्रकल्प आस्थापित करण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आलेले आहे.

(३) (अ) महानिर्मिती कंपनीचे भूसावळ, दोडाईचा व पारस येथील वीज निर्मिती प्रकल्प प्राथमिक अवस्थेत आहेत.

(ब) वरील प्रकल्प आजतागायत रद्द करण्यात आलेले नाहीत.

(क) लागू नाही.

**राजापूर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील चक्रीवादळामुळे नुकसानग्रस्तांना
नुकसान भरपाई मिळणेबाबत**

(६७) * १६०५ डॉ.नीलम गोऱ्हे : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राजापूर (जि.रत्नागिरी) तालुक्यातील दिनांक २८ एप्रिल, २०१५ रोजी चक्रीवादळाने जबरदस्त तडाखा दिल्याने ताम्हाणे, मोसम, मोरोशी केळवली, तळगांव, कोंडोशी निरवरेसह अनेक गावात अनेक घरे, गोठ्यांवरील कौले, पत्रे उडून गेल्याने १५० पेक्षा अधिक कुटुंबे रस्त्यावर आल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, हसोळ येथे झाड कोसळल्याने रुखसाना सुलेमान मीर ही महिलेचा मृत्यू होऊन तिच्या घरातील तीन लहान मुले गंभीररित्या जखमी झाल्या, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर चक्रीवादळाने झालेल्या नुकसानीचे व मरण पावलेल्या महिलेची पहाणी करून पंचनामे केले आहेत काय,
- (४) असल्यास, या घटनेत झालेल्या नुकसानीची कोणत्या प्रकारे नुकसान भरपाई दिली आहे,
- (५) अदयापही नुकसान भरपाई दिली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) होय.

रत्नागिरी जिल्ह्यातील राजापूर तालुक्यात दिनांक २७.४.२०१५ रोजीच्या वादळाने मौजे हसोळ तर्फे येथील श्रीमती रुकसाना सुलेमान मीर यांच्या घरावर वडाचे झाड कोसळून सदर महिला मृत झाली असून तिच्या घरात असलेली तीन लहान मुले जखमी झालेली आहेत. मृत व्यक्तीच्या वारसास व जखमींना निकषानुसार अनुदान वाटप करण्यात येत आहे. तसेच ज्या गावांना वादळी वा-याचा तडाखा बसला आहे, अशा गावातील पात्र आपदग्रस्तांना अनुदान वाटप करण्याची कार्यवाही चालू आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भूमी अभिलेख कार्यालयातील १२०० कर्मचाऱ्यांना
वेतन अदा न केल्याबाबत**

(६८) * १८५२ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शासनाने माहे जानेवारी, २०१५ पासून राज्यात भूमि अभिलेख कार्यालयांतर्गत १२०० कर्मचाऱ्यांची पद निर्मिती अस्थायी स्वरूपात केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर १२०० कर्मचाऱ्यांच्या पदांना शासनाने मान्यता न दिल्यामुळे या सर्व कर्मचाऱ्यांना गेल्या ४ वर्षांपासून त्यांचे वेतनच अदा केले नसल्याचे दिनांक २१ मे, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या कर्मचाऱ्यांची उपासमार होत असल्याने कर्मचाऱ्यांना तातडीने वेतन अदा करावे अन्यथा कर्मचारी आंदोलन छेडण्याचा इशारा भूमी अभिलेख कर्मचारी संघटनेने शासनास माहे मे, २०१५ च्या दुसऱ्या आठवड्यात दिला असल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, त्याप्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय व त्यानुसार पुढे कोणती कार्यवाही करण्यात आली अथवा येत आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) भूमि अभिलेख विभागातील ९३९७ पदांचा आकृतीबंध शासन निर्णय, दिनांक २०.१०.२००३ अन्वये मंजूर करण्यात आलेला आहे. या पदांपैकी १८२४ पदे अस्थायी आहेत. तसेच शासन निर्णय, दिनांक २९.०७.२००८ अन्वये २८८ अस्थायी पदे नव्याने निर्माण केलेली आहेत. याप्रमाणे सद्यःस्थितीमध्ये राज्यात भूमि अभिलेख कार्यालयातील एकुण ९६८५ पदांपैकी २११२ पदे अस्थायी स्वरूपाची आहेत. सदर अस्थायी पदांना मुदतवाढीअभावी संबंधित कर्मचारी ३ महिन्यांपासून वेतनापासून वंचित असल्याबाबतचे निवेदन अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य भूमि अभिलेख कर्मचारी संयुक्त संघटनेकडून दिनांक १९ मे, २०१५ रोजी प्राप्त झालेले होते. तथापि, महसूल व वन विभागाकडील शासन निर्णय दिनांक २१ मे, २०१५ अन्वये सदर २११२ अस्थायी पदांना दिनांक २८.०२.२०१६ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आलेली आहे. त्यानुषंगाने संबंधित कर्मचाऱ्यांना वेतन अदा करणेची कार्यवाही करणेत आली आहे.

राज्यात विशेषतः वैजापूर (जि.औरंगाबाद), यवतमाळ, फुलसावंगी
(ता.महागाव, जि.यवतमाळ) व गंगाखेड (जि.परभणी) येथील
नदीतून अवैधरित्या वाळू उपसा होत असल्याबाबत

(६९) * ७८९७ श्री.खवाजा बेग, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.अनिल भोसले,
श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.नरेंद्र पाटील,
श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संदिप बाजोरिया,
श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्रीमती विद्या चव्हाण,
श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण :
तारांकित प्रश्न क्रमांक ५६४४ ला दिनांक १७ मार्च, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या
संदर्भात: सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात विशेषतः वैजापूर (जि.औरंगाबाद), यवतमाळ, फुलसावंगी (ता.महागाव, जि.यवतमाळ) व गंगाखेड (जि.परभणी) येथील नदीतून मोठ्या प्रमाणात वाळू माफिया व महसूल विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने अवैधरित्या वाळू उपसा होत असल्यामुळे परिसरातील गावांना पुराचा धोका निर्माण झाला असून शासनाच्या कोट्यवधी रुपयांचा महसूल बुडत असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान आढळून आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गंगाखेड (जि.परभणी) येथील गोदावरी नदी पात्रात अवैध व नियमबाह्यरित्या झालेल्या प्रचंड वाळू उत्खननामुळे येथील रेल्वे पुलास निर्माण झालेला धोका व इतर गैर प्रकारांची चौकशी करण्याबाबत जिल्हाधिकारी परभणी यांनी उपजिल्हाधिकारी श्री.शिंदे यांना चौकशी करण्याबाबतचे आदेश सन २०१४-१५ दरम्यान दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सध्या मोठ्या प्रमाणात सुरु असलेला अवैध वाळू उपसा त्वरीत थांबविण्याबाबत तसेच अवैध वाळू उपसा करणाऱ्या तहसीलदार, मंडळ अधिकारी, तलाठी, कंत्राटदार व वाळू माफिया यांची चौकशी करून त्यांच्यावर कठोर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती तातडीची कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२) व (३) वैजापूर (जि.औरंगाबाद) यवतमाळ, फुलसावंगी (ता.महागाव, जि.यवतमाळ) व गंगाखेड (जि.परभणी) येथे वाळूच्या अवैध उत्खनन/वाहतूकीची काही प्रकरणे दृष्टोत्पत्तीस आली आहेत. ही वस्तुस्थिती आहे. तथापि, अवैध उत्खननामुळे या परिसरातील गावांना पुराचा धोका निर्माण झाल्याचे आढळून आले नाही.

गंगाखेड, जि.परभणी येथील रेल्वे पुलाजवळील अवैध रेती उत्खननाबाबत प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने उपविभागीय अधिकारी, परभणी यांचे अध्यक्षतेखाली पथक गठीत करून तपासणी करण्यात आली असून, सदर तपासणीमध्ये एकूण ५०३६.६६ ब्रास रेतीचे अवैध उत्खनन केल्याचे आढळून आले. सदर प्रकरणी रेतीचे अवैध उत्खनन व वाहतूक करणाऱ्या ५ व्यक्तींविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. तसेच सदर रेल्वे पुलाजवळील रेतीच्या उत्खननास प्रतिबंध करण्यासाठी फौजदारी प्रक्रीया संहिता १९७३ चे कलम १४४ खाली आदेश काढून रेल्वे पुलाच्या दोन्ही बाजूस ६०० मीटर अंतरापर्यंत उत्खनन करण्यास प्रतिबंध करण्यात आले असून, ट्रक, ट्रक्टर व तत्सम वाहनांना रेल्वे पुलाच्या परिसरात प्रवेश करण्यास मनाई करण्यात आलेली आहे.

तसेच, तहसिलदार गंगाखेड, पोलीस अधिक्षक, परभणी व रेल्वे विभाग यांचे संयुक्त पथक गठीत करण्यात आले आहे.

गंगाखेड तालुक्यातील रेतीच्या अवैध उत्खनन/वाहतूकीकडे दुर्लक्ष केल्या प्रकरणी तहसिलदार गंगाखेड, सांबंधित मंडळ अधिकारी व ४ तलाठी यांचेविरुद्ध शिस्तभंग विषयक कारवाई प्रस्तावित करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात दरवर्षी कृषी गणनेत ५६ हेक्टर शेतजमिनीचे
बिगरशेतीत (एन.ए.) रुपांतर होत असल्याबाबत**

(७०) * ६६७१ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात दरवर्षी कृषी गणनेत ५६ हेक्टर शेत जमिनीचे बिगरशेतीत (एन.ए.) रुपांतर होत असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सर्वाधिक वहितीखालील जमिनी बिगरशेती होण्याचे प्रमाण वाढले आहे, हेही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्यातील कोणत्या जिल्ह्यात किंवा विभागात जास्त प्रमाण आहे,
- (४) असल्यास, याचे दुष्परिणाम एकूण राज्याच्या कृषी उत्पादन कमी होत असल्याचेही स्पष्ट झालेले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, येणाऱ्या कालावधीत धान्योत्पादन योग्य प्रमाणात राखण्यासाठी वहितीखालील जमिनीचे बिगरशेतीत परवानगी देण्यासाठी आवश्यक ते धोरण शासन राबविणार आहे काय ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) व (२) सन २०००-०१ मधील कृषिगणनेनुसार राज्यातील जमिनीचे वहितीखालील क्षेत्र २०१.०२ लक्ष हेक्टर होते तर २०१०-११ च्या कृषिगणनेनुसार ते १९७.६७ लाख हेक्टर इतके आहे. यावरून वहितीखालील क्षेत्रात एकूण ३.३५ लक्ष हेक्टर इतकी घट झाल्याचे दिसून येते.

(३) या कृषिगणनेनुसार सिंधुदुर्ग, सातारा, रत्नागिरी, परभणी व चंद्रपूर या जिल्ह्यामध्ये जमिनीच्या वहितीखाली क्षेत्रामध्ये अधिक प्रमाणात घट झाल्याचे दिसून येते.

(४) सन २०००-०१ या वर्षी राज्यातील अन्नधान्याचे एकूण उत्पादन १०१.३३४ लाख मेट्रीक टन इतके होते. आणि सन २०१०-११ या वर्षी राज्यातील अन्नधान्याचे एकूण उत्पादन १५४.१३५ लाख मेट्रीक टन इतके होते.

(५) शेतजमिनींना अकृषिक परवानगी देण्याची बाब महाराष्ट्र जमिन महसूल अधिनियम १९६६ अंतर्गत येते.

महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर योजना अधिनियम, १९६६ मधील तरतुदींच्या अनुषंगाने ज्या क्षेत्रासाठी विकास योजना अथवा प्रादेशिक योजना अंतिम मान्यता प्राप्त अथवा प्रारूपरित्या प्रसिध्द करण्यात आली आहे, अशा योजना आराखड्यातील उद्योग, व्यावसायिक व निवासी या प्रयोजनांकरीता निश्चित वापर विभागातील जमिनीवर महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील तरतुदीनुसार अकृषिक वापर करण्यास परवानगी देण्याबाबत विचार करण्यात येतो.

ना-विकास विभागात किंवा कृषि-वापर विभागात समाविष्ट जमिनीवर अकृषिक वापराची परवानगी संबंधित विकास नियंत्रण नियमावलीतील तरतुदीनुसार काही विक्षित प्रयोजनासाठी अकृषिक वापर अनुज्ञेय असल्यास व अशा अनुज्ञेय अकृषिक प्रयोजनांसाठीच देय असते, अन्यथा नाही. उर्वरित क्षेत्राकरीता अकृषिक परवानगी देण्यापूर्वी जिल्हाधिकारी कार्यालयाद्वारे तपासणी करून तसेच संबंधित विभागाची मान्यता/ना हरकत घेऊन अकृषिक वापरास परवानगी देण्यात येते.

मालवण तालुक्यातील कांदळगाव, साळकरवाडी येथे संरक्षक भिंत उभारण्याबाबत

(७१) * ७१९४ श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मालवण तालुक्यातील कांदळगाव, साळकरवाडी येथील संरक्षक भिंत निधी मंजूरीच्या प्रतिकेत असून येत्या पावसाळ्यापूर्वी या ठिकाणी संरक्षक भिंती उभारल्या न गेल्यास दरड कोसळून मोठी जिवीतहानी होण्याची शक्यता असल्याचे माहे मे २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त ठिकाणी दरड कोसळण्याची शक्यता लक्षात घेता येथे संरक्षक भिंत उभारण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) अद्याप कार्यवाही केली नसल्यास, होणाऱ्या विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) कांदळगांव, साळकरवाडी येथील काही भागासाठी संरक्षक भिंत उभारण्यात आली असून उर्वरित कामासाठीचा प्रस्ताव जिल्हा नियोजन समितीसमोर सादर करण्यात आला होता.

नांदगाव (जि.नाशिक) तालुक्यात इनामवतन व शर्तीच्या जमिनी खाजगी व्यक्ती व बांधकाम व्यवसायिक यांना विक्री केल्याबाबत

(७२) * १९९६ श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.राहुल नार्वेकर, अॅड.निरंजन डावखरे :

सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नांदगाव (जि.नाशिक) तालुक्यात इनामवतन व शर्तीच्या जमिनीबाबत अधिकार नसतानाही मनमानीपणे व बेकायदेशीररित्या नांदगावचे तहसिलदार सुदाम महाजन यांनी शासनाच्या अटी-शर्तीच्या प्रकारातील सुमारे ५०० एकर जमिन खाजगी व्यक्ती व बांधकाम व्यावसायिक असलेल्या व्यक्तींना विकल्याचे अलिकडेच माहे एप्रिल, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, विभागीय आयुक्तांच्या अधिकारात हस्तक्षेप करतानाच स्वतःच्या अधिकारातच जमिनीच्या खरेदी-विक्रीला अनुमती देण्याचा वर्षभरापासून सुरु असलेल्या प्रकारामुळे शासनाचे सुमारे सव्वा तीन कोटी रुपयांचे नुकसान झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याप्रकरणी सखोल चौकशी करण्यात आली आहे काय,
- (४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार पुढे कोणती कारवाई करण्यात आली आहे ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१), (२), (३) व (४) प्रश्नाधिन प्रकरणी अपर जिल्हाधिकारी, मालेगांव यांनी केलेल्या चौकशीत तहसिलदार नांदगाव यांनी अधिकारबाह्यरित्या काही प्रकरणात नवीन शर्तीच्या भोगवटदार वर्ग-२ च्या शेतजमिनीच्या खरेदी-विक्रीस परवानगी दिल्याचे निदर्शनास आले आहे. चौकशीतील निष्कर्षाच्या आधारे अपर जिल्हाधिकारी, मालेगाव यांनी संबंधित जमिनी सरकार जमा करण्याबाबत आदेश पारित केले आहेत. तसेच या प्रकरणाशी संबंधित श्री.सुदाम महाजन, तत्कालीन तहसिलदार, नांदगाव जि.नाशिक, सध्या नियुक्ती तहसिलदार, सुरगाणा, जि.नाशिक यांना महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम १९७९ च्या नियम ४ (१) (अ) नुसार, शासन आदेश दि. ०७/०७/२०१५ अन्वये निलंबित करण्यात आले असून, त्यांच्या विरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम १९७९ अन्वये विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्यात येत आहे. या प्रकरणाशी संबंधित अन्य अधिकारी/कर्मचारी यांची देखील जबाबदारी निश्चित करण्याबाबत कार्यवाही सुरु आहे.

पुणे जिल्ह्यातील दूध संस्था शेतकऱ्यांना कमी दर देत असल्याबाबत

(७३) * ८८६२ श्रीमती दिप्ती चवधरी, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय

दुग्धविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्ह्यातील चार ते पाच दूध संस्था वगळता इतर सारेच व्यावसायिक २० रुपये प्रति लिटरपेक्षा कमी दर शेतकऱ्यांना देत असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासकीय दरापेक्षा कमी दर देणाऱ्या संस्थावर फौजदारी कारवाई करणार अशा सूचना दुग्धविकास मंत्र्यांनी दिल्या आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कात्रज, ऊर्जा, गोकूळ, अमूल अशा मोजक्या संस्थांचा अपवाद वगळता बहुतांश संस्था हा दर देत नसल्याने दुग्ध उत्पादकांची आर्थिक गैरसोय होत आहे, हेही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती आवश्यक ती कार्यवाही केली वा करणार आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) आंतरराष्ट्रीय बाजारातील दूध भुकटीच्या दरात मोठ्या प्रमाणातील घसरण तसेच दूध भुकटीच्या आंतरराष्ट्रीय मागणीत घट झाल्याने राज्यातील खाजगी व काही सहकारी दूध भुकटी प्रकल्पधारकांनी त्यांच्या दूध खरेदी दरात सुमारे रुपये ३ ते रुपये ५ इतकी कपात केली आहे हे खरे आहे.

(२) शासन खरेदी करित असलेल्या दूध दराप्रमाणे सहकारी दुग्ध संघांनी दूध उत्पादक शेतकऱ्यांना खरेदी दर देणे शासनास अपेक्षित आहे. सदरहू वस्तुस्थिती लक्षात घेऊन शासकीय दरापेक्षा कमी दर देणाऱ्या संस्थावर फौजदारी कारवाई करणार अशा सूचना करण्यात आल्या आहेत हे खरे आहे. तथापि, सदर कारवाई करण्याबाबतची बाब कायदेशिररित्या तपासून घेण्यात येत आहे.

(३) व (४) शासनाने निश्चित केलेला रुपये २०/- प्रतिलिटर हा दर शासनामार्फत खरेदी होणाऱ्या गाव दुधासाठी लागू आहे. खाजगी संस्था/सहकारी संघांना हे दर बंधनकारक नाहीत. असे असले तरी सर्व सहकारी संघांना शासकीय दराने दूध खरेदी करण्याबाबत शासनाकडून आवाहन करण्यात आले आहे.

दूध उत्पादक शेतकऱ्यांच्या हितासाठी सहकारी दुग्ध संघांकडील अतिरिक्त दूध तोटा सहन करून शासनाने शासकीय दराने खरेदी करण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्यास अनुसरून अतिरिक्त दुधाच्या रूपांतरणाकरीता शासनाने शासनाचा उदगीर येथील दूध भुकटी प्रकल्प दिनांक ५.१२.२०१४ पासून कार्यान्वीत केला असून इंदापूर येथील खाजगी दूध भुकटी प्रकल्प दिनांक १४.२.२०१५ पासून भाडेतत्वावर घेऊन सहकार क्षेत्रातील प्राप्त अतिरिक्त दुधापासून दूध भुकटी व लोणी तयार करण्याचे काम सुरू केले आहे. उदगीर व इंदापूर येथे दिनांक ३०.६.२०१५ अखेरपर्यंत सहकारी

क्षेत्रातील एकूण ४८७.४६ लाख लिटर दुधाची स्विकृती होऊन ४०९५.३६ मे.टन दूध भुकटीचे व २१३२.५० मे.टन लोण्याचे उत्पादन झाले आहे. याशिवाय केंद्र शासनाने दूध भुकटी निर्यातीवर बंद केलेले ५% प्रोत्साहनपर अनुदान पुन्हा सुरू करून त्यात १०% वाढ करण्यासाठी केंद्र शासनास प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विदर्भात बोगस बियाने व खताचा पूरवठा करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(७४) * ९७६९ श्रीमती शोभाताई फडणवीस : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) विदर्भात मोठ्या प्रमाणात बोगस बियाणे व खताचा पूरवठा शेतकऱ्यांना होत असून मूर्तीजापूर येथे बोगस खताचा साठा सापडण्याची बाब दिनांक १ जून, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर बोगस बियाणे व खताची विक्री करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

अकोला जिल्ह्यातील मूर्तीजापूर येथे अवैधरित्या उत्पादित केलेल्या बोगस खताचा साठा सापडल्याची बाब दि. ३० मे, २०१५ रोजी निदर्शनास आलेली आहे.

(२) विदर्भात बोगस बियाणे व खतांची विक्री करणाऱ्यांचे साठे जप्त करून संबंधित आरोपी विरुद्ध फौजदारी गुन्हे दाखल करण्याची कारवाई करण्यात आली आहे.

मूर्तीपूजार येथील प्रकरणात खताचा साठा जप्त करण्यात आला असून, आरोपीविरुद्ध मुर्तीजापूर पोलीस ठाण्यात गु.नो.क्र. १२५/२०१५ अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

अहमदनगर-बीड-परळी रेल्वे मार्गाकरीता राज्य सरकारच्या हिश्याचा निधी उपलब्ध करणेबाबत

(७५) * १०२३२ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अहमदनगर-बीड-परळी रेल्वे मार्गासाठी आवश्यक असलेला रुपये १४१३ कोटी रुपयांचा निधी राज्य शासन उपलब्ध करणार असल्याचा निर्णय मंत्रिमंडळाच्या दिनांक २ जून, २०१५ रोजीच्या बैठकीत घेण्यात आला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त रेल्वे प्रकल्पासाठी आवश्यक असणाऱ्या एकूण रुपये २८२६ कोटी निधीपैकी राज्य शासनाच्या हिश्याची रक्कम केंद्रीय रेल्वे मंत्रालयाकडे उपलब्ध करण्याबाबत राज्य शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) उक्त रेल्वे मार्गाचे काम केव्हापर्यंत सुरु होण्याचे अपेक्षित आहे ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

(२) अहमदनगर-बीड-परळी वैजनाथ या नविन रेल्वे प्रकल्पासाठी राज्य शासनाने दिनांक ३१.३.२०१५ पर्यंत रुपये २०८.७५ कोटी इतका निधी वितरीत केला आहे. तसेच यापुढे राज्य शासन आपल्या हिश्याचा निधी टप्प्या टप्प्याने उपलब्ध करून देणार आहे.

(३) अहमदनगर-बीड-परळी वैजनाथ या नविन रेल्वे प्रकल्पाचे काम सुरु आहे.

**शासनाच्या नविन विमा धोरणाचा कोकणातील मच्छिमारांना होत
असणाऱ्या नाहक त्रासाबाबत**

(७६) * ९६६४ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील समुद्रात मच्छिमारी करणाऱ्या मच्छिमारांसाठी उपलब्ध असलेली विमा सुरक्षा पध्दती स्थगित करून नविन महाराष्ट्र शासन इन्सुरन्स फंड नामक विमा योजना लागू केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मच्छिमारांना कोकणातील बांदा ते रायगड परिसरातील मच्छिमारांना वांद्रे, मुंबई येथे विमा काढावा लागतो, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यापूर्वी मच्छिमारांनी युनायटेड इन्शुरन्स कंपनीकडून विमा सुरक्षा कवच घेतले असतानाही मत्स्यव्यवसाय व मेरीटाईम बोर्ड यांनी नविन आलेला विमा काढणे बंधनकारक असल्याचे बंधन घातले आहे, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, मच्छिमारांना नाहक विम्यापोटी दोन वेळा रक्कमेचा भूदंड भरावा लागणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, शासनाने याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करणार आहे,
- (६) अद्याप याबाबत कोणतीच उपाययोजना केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. एकनाथराव खडसे :** (१) हे खरे नाही.
 (२) अंशतः खरे आहे.
 (३) नाही.
 (४) नाही.
 (५) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक जिल्ह्यातील गिरणा प्रकल्पामधील पुनर्वसित
 गावांना नागरी सुविधा पुरविण्याबाबत**

(७७) * ९४०१ श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्री.अनिल भोसले : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नाशिक जिल्ह्यातील गिरणा प्रकल्पामधील सन १९७६ पूर्वीच्या पुनर्वसित गावठाणांमध्ये नागरी सुविधा देण्याबाबत दिनांक ३१ जुलै, २०१४ रोजी नाशिक विभागीय आयुक्तालयाने शासनाकडे प्रशासकीय मान्यतेसाठी पाठविलेली अंदाजपत्रके नियोजन विभागाच्या मूल्यमापन समितीच्या शिफारशीसाठी प्रदिर्घ कालावधीपासून प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, सदर पुनर्वसित गावांना नागरी सुविधा पुरविणे आवश्यक असल्यामुळे उक्त अंदाजपत्रकांना प्रशासकीय व वित्तीय मंजूरी देण्याची स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

विषयांकित अंदाजपत्रके पुनर्वसन विभागास प्रशासकीय मान्यतेसाठी प्राप्त झाली आहेत. तथापि, पुरेशा नियतव्यय उपलब्धते अभावी तसेच नियोजन विभागाच्या मूल्यमापन समितीच्या शिफारशी अभावी सदर अंदाजपत्रकांना प्रशासकीय मान्यता देता आली नाही.

- (२) होय, हे खरे आहे.
 (३) तथापि, सन १९७६ पूर्वीच्या प्रकल्पातील पुनर्वसित गावांना नागरी सुविधा पुरविणे या योजनेअंतर्गत यापूर्वी प्रशासकीय मान्यता दिलेल्या कामांसाठी सन २०१४-२०१५ या मागील व सन २०१५-१६ या चालू वित्तीय वर्षात पुरेसा निधी उपलब्ध नसल्यामुळे, सद्यःस्थितीत नाशिक जिल्ह्यातील गिरणा प्रकल्पातील पुनर्वसित गावांना नागरी सुविधा पुरविण्याच्या अंदाजपत्रकांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली नाही.

नियोजन विभागाच्या सूचनांनुसार सदर योजनेचा मूल्यमापन समितीमार्फत आढावा घेण्यात येत असून मूल्यामापन समितीच्या मान्यतेनंतर सदर प्रकरणी पुढील कार्यवाही करता येणे शक्य आहे. नियोजन विभागाच्या मूल्यमापन समितीमार्फत सदर योजनेच्या मूल्यमापनाचा प्रस्ताव नियोजन विभागाकडे प्रलंबित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यातील प्रकल्पग्रस्तांच्या मागण्यांबाबत

(७८) * ८७०४ श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय पुनर्वसन व मदत कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सोलापूर जिल्ह्यातील प्रकल्पग्रस्तांचे प्रश्न गेली ४० वर्षे प्रलंबित असूनही प्रकल्पग्रस्तांच्या मागण्यांकडे शासनाने दुर्लक्ष केल्यामुळे क्षमिक मुक्ती दलाच्या नेतृत्वाखाली दिनांक २२ एप्रिल, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास प्रकल्पग्रस्तांनी उजनी धरणाचा ताबा घेण्याचा प्रयत्न केला, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संबंधीत प्रकल्पग्रस्तांचे दिर्घकालीन प्रलंबित असलेले प्रश्न सोडविण्यासाठी कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,
- (३) अद्याप, कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) अंशतः खरे आहे.

प्रकल्पग्रस्तांनी उजनी धरणावर आंदोलन केले होते.

- (२) I) सोलापूर जिल्ह्यातील २५२२४ प्रकल्पग्रस्तांपैकी १००३३ प्रकल्पग्रस्तांना पर्यायी जमीन वाटप करण्यात आली असून भुखंड वाटपासाठीच्या २५७४० खातेदारांपैकी ९०२३ प्रकल्पग्रस्तांना भुखंड वाटप करण्यात आले आहे.
  - II) ९३ पुनर्वसीत गावठाणांना देय नागरी सुविधांच्या कामांची संख्या १३८६ असून त्यापैकी ८५३ कामे पूर्ण करण्यात आली आहे.
  - III) ९२ पैकी ३७ गावठाणांना महसूली गावाचा दर्जा देण्यात आलेला असून १८ गावांना महसूली दर्जा देण्याची कार्यवाही सुरु आहे तसचे ४४ गावठाणांमध्ये ग्रामपंचायत स्थापन झालेली आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

लोहा (ता.जि.नांदेड) येथील परिवहन मंडळ भंगारात निघालेल्या
मोडक्या व निकामी गाड्या वापरात आणत असल्याबाबत

(७९) * ८९५० श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) लोहा (ता.जि.नांदेड) येथील परिवहन मंडळ आर्थिक उत्पन्नात भर टाकण्यासाठी भंगारात निघालेल्या मोडक्या, खिळखिळ्या व निकामी गाड्या वापरात आणत असल्यामुळे प्रवाशांसह चालक-वाहकांसह जीव धोक्यात आला असल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त कारणास्तव मागील अनेक दिवसापासून अपघाताच्या घटनांमध्ये वाढ होत आहे, हेही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती आवश्यकती कार्यवाही केली वा करणार आहे,
- (४) अद्याप, कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) व (२) हे खरे नाही.

(३) राज्य परिवहन महामंडळामार्फत लोहा तालुक्याकरीता करण्यात येणारी वाहतूक ही नांदेड विभागातील कंधार आगारा मार्फत करण्यात येते. सद्यःस्थितीत कंधार आगारात चालविण्यात येणाऱ्या ६३ नियंताकरीता ६९ वाहने उपलब्ध असून गेल्या तीन वर्षांमध्ये कंधार आगारातील एकूण १३ वाहने नियमानुसार मुदत संपल्याने निकामी करून चालनातून काढून टाकण्यास आली आहेत तर गेल्या तीन वर्षांत कंधार आगारास १६ नवीन वाहने देण्यात आलेली आहेत.

वाहनांची देखभाल आगारामध्ये नियोजित देखभाल कार्यक्रमांतर्गत दैनिक, दशदिनीय, त्रैमासिक डॉकिंग अशा प्रकारे केली जाते ज्या वाहनांची कामे आगार पातळीवर होणे शक्य नसते त्या वाहनांची कामे विभागिय कार्यशाळेमध्ये करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भिवंडी (जि.ठाणे) येथील शेतकरी शासकीय
अनुदानापासून वंचित राहिल्याबाबत**

(८०) * ८६०७ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद : सन्माननीय कृषी मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) भिवंडी (जि.ठाणे) येथील ५०० शेतक-यांनी ठाणे जिल्हा मध्यवर्ती बँकेतून कर्ज घेऊन पावर ट्रिलर खरेदी केले असून या शेतक-यांना मिळणारे शासकिय अनुदान पाच वर्ष होवून अद्याप मिळाले नाही याबाबत भिवंडी पंचायत समितीचे सभापतींनी जिल्हाधिकारी,ठाणे यांच्याकडे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी तक्रार केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त तक्रारीच्या अनुषंगाने शासनाने याबाबत चौकशी केली आहे काय,
- (३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले त्यानुसार याप्रकरणी विलंबास जबाबदार असणा-या संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) असल्यास, शेतक-यांना तातडीने अनुदान देण्यासंदर्भात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) अद्याप याबाबत कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) प्रस्तूत प्रकरणी जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्याकडे लेखी तक्रार केल्याचे आढळून आले नाही. तथापि, सदर प्रकरणी माजी सभापती, पंचायत समिती, भिवंडी यांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, ठाणे यांना दि. २१/५/२०१५ च्या पत्रान्वये निवेदन दिले आहे.

(२) सदर योजने अंतर्गत अनुदानाचा लाभ घेण्यासाठी लाभार्थ्यांनी कृषी औजारे खरेदी करण्यापूर्वी पंचायत समितीची पुर्वसंमती घेणे आवश्यक असते. त्याचप्रमाणे सदर योजना उपलब्ध निधीच्या मर्यादेतच राबविणे क्रमप्राप्त असते. त्यामुळे जिल्ह्यांना दिलेल्या लक्षांकांव्यतिरिक्त औजारांची वाढीव खरेदी केलेल्या सर्व शेतकऱ्यांना अनुदान देणे शक्य होत नाही.

ठाणे जिल्ह्यातील १३४६ शेतकऱ्यांनी सन २०११-१२ ते २०१३-१४ च्या कालावधीमध्ये पंचायत समितीकडे पुर्वसंमतीसाठी रीतसर अर्ज न करता, परस्पर महाराष्ट्र कृषी उद्योग विकास महामंडळ मर्या. या संस्थेकडून पॉवर ट्रिलर खरेदी केले असल्यामुळे, सदर शेतकऱ्यांना अनुदान अनुज्ञेय नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मासेमारीच्या मोसमात ओएनजीसीद्वारे होणाऱ्या तेल सर्वेक्षणामुळे मच्छिमारांना
समुद्रात येण्यास मज्जाव करण्यात येत असल्याबाबत**

(८१) * १९६० प्रा.जोगेन्द्र कवाडे : सन्माननीय मत्स्य व्यवसाय मंत्री पुढील
गोष्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील अरबी समुद्रात तेल शोधण्यासाठी ओएनजीसीने गेल्या ५ महिन्यांपासून
सेस्मिक पध्दतीने केलेल्या सुरंग स्फोटांमुळे मुंबईसह वसई, पालघर, डहाणू
परिसरातील माशांनी स्थलांतर केले असून १५ डॉल्फिनसह लाखो मासे वरील
ठिकाणाच्या समुद्र किनारी आढळून न आल्याने मच्छिमारांवर उपासमारीची वेळ
आल्याचे माहे मे, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ओएनजीसी विरुद्ध राष्ट्रीय हरित लवादाने या अगोदर दिलेल्या एका
निकालामध्ये उरणच्या मच्छिमारांना ९५ कोटी रुपये नुकसान भरपाई देण्याचा आदेश
देत मच्छिमारांचा हक्कही शाबूत ठेवला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, ओएनजीसीने ५०० कोटीची नुकसान भरपाई मच्छिमारांना
देण्याबाबतची मागणी अखिल महाराष्ट्र मच्छिमार कृती समितीच्या अध्यक्षानी
शासनाकडे केली, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, प्रश्न भाग (१) ते (३) बाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,
- (५) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार पुढे कोणती कार्यवाही केली
वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. एकनाथराव खडसे : (१) हे खरे नाही.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) अंशतः खरे आहे. अखिल महाराष्ट्र मच्छिमार कृती समितीने रु.२०० कोटी
नुकसान भरपाई ओएनजीसी कडून मिळावी अशी मागणी केली आहे.

(४) व (५) ओएनजीसीचे तेल विहिरीचे परिसरात पर्यावरणाचा न्हास झाल्याचे
निदर्शनास आलेले नाही. तथापि, या तेल विहिरीचे परिसरात मासे मोठ्या प्रमाणात
जमा होत असल्याने मच्छिमार तेल विहिरीनजिक मासेमारी करण्यात येतात. त्यामुळे
सुरेक्षेच्या कारणास्तव तेल विहिरीनजिक मासेमारीस बंदी घालण्यात आलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :

मुंबई.

उत्तमसिंग चव्हाण

सचिव,

महाराष्ट्र विधानपरिषद